Trøgstad kommune

Møteinnkalling
for
Kommunestyret

Møtedato: 20.09.2016
Møtested: Kommunestyresalen
Møtetid: 18:00

Merk tidspunkt:

Orientering om Helsehuset fra kl. 17.00 – 17.45

Omsorgskonferanse fra ca. kl. 19.00

Forfall meldes til telefon 69681600 .
Varamedlemmer møter bare etter nærmere innkalling.

Saksliste

Saksnr	Tittel
65/16	Godkjenning av protokoll fra forrige møte
66/16	Eierstrategi Indre Østfold Kontrollutvalgssekretariat IKS
67/16	Høring NOU 2016:4 – Ny kommunelov
68/16	Svar på høring - Regionreformen
69/16	Høring - forslag til endringer i konsesjonsloven, jordloven og odelsloven
70/16	Fylkesmannens fremtidige struktur - svar på innspillsrunde
71/16	Fastsettelse av kommunal planstrategi med planprogram for kommuneplanen
72/16	Helsefremmende lokalsamfunn
73/16	Endring i kostnadene knyttet til arbeid med fallvilt i kommunen
74/16	Fastsettelse av lokal forskrift om adgang til jakt på bever i Trøgstad kommune-sluttbehandling
75/16	Referatsaker

Saksframlegg

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Inger-Lise Kåen Haugen	FE - 033	16/1493

Godkjenning av protokoll fra forrige møte

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
65/16	Kommunestyret	PS	20.09.2016

Rådmannens innstilling:

Protokoll fra møtet 22.06.2016 godkjennes.

Vedlegg:

Møteprotokoll - Kommunestyret - 22.06.2016

Saksframlegg

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Anne Teig	FE - 033	16/1489

Eierstrategi Indre Østfold Kontrollutvalgssekretariat IKS

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
66/16	Kommunestyret	PS	20.09.2016

Rådmannens innstilling:

Trøgstad kommune anbefaler vedlagte eierstrategi for Indre Østfold Kontrollutvalgssekretariat IKS.

Saksopplysninger:
Representantskapet for Indre Østfold Kontrollutvalgssekretariat IKS har oversendt utkast til eierstrategi for perioden 2016 – 2019 på høring til kommunene.

I tråd med eierskapsmeldingen for Indre Østfold skal det utarbeides eierstrategier for enkeltselskapene. Målsettingen med å utforme eierstrategier er å sikre tydelige, overordnede signaler til selskapene, som samtidig har i seg de nødvendige rammebetingelsene for selskapets drift innenfor eiers forventinger.

Representantskapet for Indre Østfold Kontrollutvalgssekretariat IKS (heretter IØKUS) vedtok 24.10.14 å utarbeide en eierstrategi for selskapet. Strategiutvalget for IØKUS ble sammensatt av fem av ordførerne fra kommunene, foruten styreleder og daglig leder i selskapet.

IØKUS er del av kommunens kontroll- og tilsynsapparat for de 11 kommunene Aremark, Askim, Eidsberg, Hobøl, Marker, Rakkestad, Rømskog, Skiptvet, Spydeberg, Trøgstad og Våler. Eierstrategien tar for seg hensikten med selskapet og dets funksjon, og den beskriver praktiske, organisatoriske og økonomiske forutsetninger for drift. I tillegg presenteres områder hvor eierne forventer utvikling.

Eierstrategien anskueliggjør selskapets fem hovedroller: Saksbehandler, veileder, administrator, bindeledd og utreder. Om utrederfunksjonen står det at «IØKUS har så langt ikke utført større utredningsoppgaver, men det er eiernes ambisjon at selskapet i fremtiden skal

- overta arbeidet med overordnet analyse for forvaltningsrevisjon i kommunene.
- utarbeide planer for selskapskontroll av eiernes selskaper, samt gjennomføre eierskapskontroll.»

I fortsettelsen skal selskapet også arbeide for et formalisert samarbeid eller sammenslåing med tilstøtende kontrollutvalgssekretariat, fortrinnsvis Østfold Kontrollutvalgssekretariat.

Med begrunnelse i at «selskapets aktivitet er hovedsakelig styrt av aktiviteten i kommunenes kontrollutvalg», foreslår eierstrategien å legge inn et høyere grunnbeløp i

kostnadsfordelingsnøkkelen. Grunnbeløpet økes fra kr 20 000 til kr 50 000.

Parallelt med strategiutvalgets arbeid, som har pågått fra februar til september i 2015, har det blitt foretatt en uavhengig ressursgjennomgang av selskapet. Resultatene av ressursgjennomgangen er implementert i strategien.

Rådmannen viser for øvrig til vedlagt forslag til eierstrategi for perioden 2016-2019.

Vurderinger:
Eierstrategien har sitt utgangspunkt i Interkommunal Eierskapsmelding for Indre Østfold samt godkjent selskapsavtale for IØKUS, og inngår som en del av struktureringen av eierkommunenes styring av IKS-ene i Indre Østfold.

Eierstrategien er utarbeidet i samarbeid og dialog med representanter fra kommunene. Utvalgte ordførere, sammen med styreleder og daglig leder, har gjennomført strategiarbeidet. Dette har sikret et gjennomtenkt strategidokument som nå er sendt eierkommunene til høring.

Gjennom å etablere kontrollutvalgssekretariatet som et felles selskap for 11 kommuner er det lagt et godt grunnlag for å oppnå stordriftsfordeler, samt uavhengighet fra både revisjonen og kommuneadministrasjonene.

Formålet med kontrollutvalgssekretariatet er fastsatt i kommunelovens § 77 og i forskrift for kontrollutvalg. Forslaget til eierstrategi for perioden 2016-2019 er innenfor rammene i lov og forskrift.

IØKUS har i en årrekke vært lavt bemannet, med 1 årsverk fordelt på 11 eierkommuner og like mange kontrollutvalg. Før selskapet ble vedtatt styrket med ett årsverk (desember 2014), hadde sekretæren for kontrollutvalgene i Indre Østfold en omfattende arbeidssituasjon. Med begrensede ressurser måtte administratorrollen prioriteres. Saksbehandlerrollen og veilederfunksjonen ble vanskelig å ivareta.

Med styrkingen av selskapet har eierne lagt til rette for at de ulike oppgavene kan håndteres på en tilfredsstillende måte. Eierstrategien forventer at IØKUS nå utvikler sin funksjon som saksbehandler for kontrollutvalgene, der sakene skal være forsvarlig utredet og at alle sider ved en sak er opplyst.

Eierstrategien legger vekt på at sekretariatet er en viktig faglig ressurs og en nyttig diskusjonspartner for kontrollutvalgene. Det understrekes at IØKUS har hovedansvar for opplæring, informasjon og rådgivning. Som en del av veilederrollen skal kontrollutvalgssekretæren ta initiativ til fellessamlinger for kontrollutvalgene/kontrollutvalgslederne i de 11 kommunene for felles informasjonsmøter og fagutveksling.

Eierstrategien lanserer to mulige omfattende endringer ved selskapet i fremtiden: 1. Ansvar for utredning (overordnet analyse og eierskapskontroll) 2. Formalisere et samarbeid/slås sammen med annet kontrollutvalgssekretariat.

Arbeidet med overordnet analyse for forvaltningsrevisjon og utarbeidelsen av planer for selskapskontroll av eiernes selskaper, ligger i dag hos Indre Østfold Kommunerevisjon IKS. Dersom IØKUS overtar disse utrederoppgaver vil kommunen styrke bestillerrollen overfor revisjonen. Kontrollutvalgene utgjør, sammen med kontrollutvalgssekretariatet, bestillerleddet i kontroll- og tilsynsarbeidet. Revisjonen er utfører.

Et formalisert samarbeid eller sammenslåing med tilstøtende kontrollutvalgssekretariat, begrunnes

med at det vil gi selskapet tilgang til bredere kompetanse. Et selskap med kun to ansatte vil sjelden kunne inneha formalkompetanse innen både regnskap, revisjon, juss og offentlig forvaltning. Dette er profesjoner man gjerne søker etter i andre offentlige kontrollutvalgssekretariat.

Kontrollutvalgssekretariatets funksjon og aktiviteter sikrer åpenhet om kommunenes tjenester og beslutninger. Kontrollutvalgets arbeid er basert på kontrollutvalgets egne initiativ, initiativ fra kommunene og initiativ fra aktører utenfor kommuneorganisasjonene.

Når eierstrategien foreslår å øke eierandelen, er det med begrunnelse i at aktiviteten i kontrollutvalgssekretariatet hovedsakelig er styrt av hvor ofte kontrollutvalget har møter, samt antall og kompleksiteten i sakene. Oversikt fra møtevirksomheten de seneste årene viser at det ikke er forskjell mellom stor og liten kommune i antall møter, hvilket tilsier at det er riktig å øke grunnbeløpet i fordelingsnøkkelen.

Vedlagte kostnadsfordeling for IØKUS viser dagens og anbefalt kostnadsfordeling. Kostnadsfordelingen er basert på et grunnbeløp (kr 50.000,-) og en fordeling etter innbyggertall. Trøgstad kommunes kostnadsandel blir økt fra 8,3 % til 8,5 %.

Oppsummering
Forslaget til eierstrategi representerer en god oppfølging av selskapsavtalen. Eierstrategien er klar og tydelig både når det gjelder eierkommunenes forventninger og kontrollutvalgssekretariatets rolle og funksjon. I tillegg til dette er det fastsatt konkrete forutsetninger for prioriterte utviklingsområder.

Aktuelle planer, vedtak og dokumenter: I kommunestyrets møte 10.02.15, sak 03/15, ble det godkjent ny selskapsavtale for Indre Østfold Kontrollutvalgssekretariat IKS.

Vedlegg:
Oversendelse av særutskrift og eierstrategi til høring i eierkommunene
Eierstrategi for IØ Kontrollutv.sekr. 23.09.15
Kostnadsfordeling Vedlegg til eierstrategi 23.09.15

Saksframlegg

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Knut Baastad	FE - 00	16/1490

Høring NOU 2016:4 – Ny kommunelov

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
48/16	Formannskapet	PS	15.09.2016
67/16	Kommunestyret	PS	20.09.2016

Rådmannens innstilling:

Trøgstad kommune anbefaler at utkast til ny kommunelov vedtas. Særlig ser kommunen positivt på at lovfestingen av det kommunale selvstyret og prinsippene for nasjonale myndigheters forhold til det kommunale og fylkeskommunale selvstyret følges opp i tråd med endringene i Grunnloven.

Trøgstad kommune har følgende presiseringer til lovforslaget:

- Vi vil understreke forslaget til § 2-2 der det framgår at det lokale selvstyret ikke skal begrenses mer enn det som er nødvendig for å ivareta nasjonale mål. Dette innebærer at det alltid skal foretas en interesseavveining før statlig myndighet treffer en avgjørelse.
- Kommunen støtter forslaget fra flertallet om at fylkesmannen bør gis beslutningsmyndighet til å koordinere statlige tilsyn. Dersom omfanget av den samlede tilsynsvirksomheten blir for stor, kan dette føre til at tjenesteutviklingen stopper opp. Etter vår vurdering vil foreslått ordning bidra til mindre belastning og mer effektiv gjennomføring av statlige tilsyn.
- Videreføring av gjeldende rett når det gjelder kjønnsbalanse i valgoppgjør ved forholdsvalg støttes.
- Vi støtter forslaget om å øke kravet for innbyggerforslag til 8% av innbyggertallet.
- Styrking av ordførers rolle ved at hun/han gis forslagsrett i de folkevalgte organer støttes.
- Det bør inntas en bestemmelse som klargjør forholdet mellom aksjeloven og kommuneloven når det gjelder fullmaktsrepresentasjon.

Saksopplysninger:
Kommunal- og moderniseringsdepartementet har sendt forslag til ny lov om kommuner og fylkeskommuner på høring, med høringsfrist 6. oktober. Høringen baserer seg på kommunelovutvalgets utredning av 10.03.16, NOU 2016:4.

Saksframstillingen følger KS sitt debattgrunnlag for ny kommunelov. Dette bygger på NOU 2016:4 når det gjelder inndeling og henvisninger. KS Landsstyre behandler saken 28. oktober, og de har satt en frist for kommunene så tidlig som 8. september. Vi har avklart med KS at de får vår uttalelse når

vedtak i saken foreligger.

I tillegg til KS sitt debattgrunnlag har kommunene i Østfold samarbeidet om denne høringen, og den har vært diskutert i Indre Østfold regionråd. Saksframlegget for Trøgstad bygger derfor på en del andre saksframlegg i fylket, men er tilpasset lokale forhold og lokale politiske vedtak.

Det mest sentrale punktet i nytt lovutkast, har vært forslaget om å lovfeste det kommunale selvstyret, og derved styrke lokaldemokratiet. Øvrige endringer i loven bygger opp om disse hovedmålene, bl.a. ved at begrensninger i det kommunale selvstyret skal hjemles i lov. I mellomtiden er også det lokale selvstyret forankret i Grunnloven (se under) og forslaget til lovutkastet må sees i lys av bestemmelsen der.

De vurderinger og hensyn kommunelovutvalget har vektlagt i lovutkastet kan oppsummeres slik:

- Styrket kommunalt selvstyre
- Styrket folkevalgt styring i kommunene
- Effektive, tillitsskapende og bærekraftige kommuner
- En økonomiforvaltning som bygger opp under selvstyret og den lokale handlefriheten
- En god egenkontroll og mer samordnet statlig kontroll og tilsyn
- Kommuneloven skal bli enklere og mer tilgjengelig for brukerne

Lovforslaget må også ses i sammenheng med øvrige prosesser og høringer som pågår: kommunereformen, nye oppgaver til større kommuner, regionreformen, fylkesmannsstrukturen og nylig gjennomført høring om endrede tvisteløsningsmekanismer for kommunene.

Administrasjonen i KS gjør en vurdering av om lovutkastet ivaretar siktemålet om å styrke det lokale selvstyret, bedrer lokaldemokratiet og gir en enklere og mer tilgjengelig kommunelov. KS konkluderer foreløpig med at nye bestemmelser om kommunestyrets roller og ansvar, kombinert med klare regler om internkontroll og utvidet innsynsrett, samt plikt til å utarbeide konsernregnskap for den totale virksomheten (inklusiv ekstern virksomhet på vegne av kommunen), vil være egnet til å gi kommunestyret bedre mulighet for overordnet styring.

Det er tatt sikte på å rydde mellom kommuneloven og regler i særlovgivningen, slik at generelle bestemmelser skal framgå av kommuneloven. Så vil det i etterkant gås gjennom særlovgivningen med tanke på å få samsvar mellom reglene. Dette gjelder særlig i forhold til internkontroll, hvor det framfor å ha ulikt lydende regler for de enkelte fagområder, tas sikte på en generell plikt i kommuneloven. Videre er det et mål å få en tydeligere og mer konkret lov, slik at det i mindre grad er behov for å tolke skjønnsmessige, vanskelig tilgjengelige regler. KS ser positivt på denne ryddingen.

Reglene gjøres nærmere rede for under.

Vurderinger:
Lovfesting av det kommunale selvstyret
Det har vært bred enighet om at lokaldemokratiet må styrkes. Partiene har utfordringer med å rekruttere lokalpolitikere og valgdeltakelsen er lav. Oppfatningen av manglende handlingsrom for lokale politikere og økende statlig detaljstyring er med på gjøre rollen mindre interessant. Det er derfor viktig å finne virkemidler for å snu denne trenden og gi kommunene den reelle betydningen

de skal ha.

Det europeiske charteret om lokalt selvstyre gir en god ramme og setter krav til nasjonal lovfesting. Norge er det landet i Norden som har hatt svakest forankring av prinsippet. Lovutvalget oppfordrer også til grunnlovfesting av det lokale selvstyret. Stortinget vedtok i mars i år å ta inn i Grunnloven § 49 følgende bestemmelse: «Innbyggerne har rett til å styre lokale anliggender gjennom lokale folkevalgte organer. Nærmere bestemmelser om det lokale folkevalgte nivå fastsettes ved lov.»

I lovutkastets formålsbestemmelse er det tatt inn en nærmere lovfesting av det kommunale og fylkeskommunale selvstyret. Lovutkastet sier konkret at det lokale selvstyret skal fremmes gjennom loven. I lovens kap 2 er det nærmere regulert hva som ligger i lokalt selvstyre, samt gitt prinsipper for nasjonale myndigheters forhold til det kommunale og fylkeskommunale selvstyret. NOU 2016:4 omtaler nærmere i kapittel 4 hva som ligger i lokalt selvstyre, og gir eksempler på utviklingen av det lokale selvstyret over tid(Difi-rapport 2010:4). Det er særlig innen velferdsområdene at styringen de senere år har blitt mer detaljert gjennom lover og forskrifter.

Formålsbestemmelsen legger vekt på et sterkt og representativt lokaldemokrati, med aktiv innbyggerdeltakelse. Dette er også en ny formulering, som tar sikte på å skape bevissthet rundt kommunenes virksomhet og dens plikt til å sikre god innbyggerdialog.

Øvrige elementer i formålsbestemmelsen er en videreføring av dagens bestemmelse, om effektivitet, tillitsskapende og bærekraftig virksomhet.

Vi deler KS sitt syn på at formålsbestemmelsen ikke skal være for vid, slik at «alle gode formål» omfattes. Bestemmelsen har nye, viktige elementer, og tar med seg sentrale begreper i gjeldende bestemmelse. Ordlyden utelater uttrykket «høy etisk standard», som framgår i dagens bestemmelse, fordi dette inngår i begrepet tillitsskapende. Forslaget til ny formålsbestemmelse ser ut til å ivareta behovet for å styrke kommunenes selvstyre på en god måte.

Kap. 2 definerer som nevnt konkret hva som ligger i selvstyret, jf. § 2-1. Kommunene og fylkeskommunene består av egne geografisk inndelte områder med egen folkevalgt ledelse. De er egne rettssubjekter som tar avgjørelser på eget initiativ og ansvar. Selvstyret skal utøves innenfor nasjonale rammer og skal kun begrenses når det er hjemmel i lov. Det siste, også kalt legalitetsprinsippet, innebærer bl.a. at statlige myndigheter ikke kan styre gjennom rundskriv, tolkninger, veiledere osv. Det er en viktig presisering i lovteksten, for å fjerne all tvil om at det kun kan styres gjennom lov og forskrift.

I § 2-2 framgår at det lokale selvstyret ikke skal begrenses mer enn det som er nødvendig for å ivareta nasjonale mål. Dette innebærer at det alltid skal foretas en interesseavveining før statlig myndighet treffer en avgjørelse. Dette kalles forholdsmessighetsprinsippet. I dag finnes kun en bestemmelse i forvaltningsloven om at statlig myndighet skal vise forsiktighet i forbindelse med overprøving av det frie kommunale skjønnet. Det foreslåtte prinsippet synes å gi en langt sterkere begrensning for statlig myndighet til å overprøve kommunenes vedtak og interesser. Dersom det også blir vedtatt en overordnet tvisteløsningsordning og domstolsadgang, vil dette samlet gi kommunene en helt annen styrke enn dagens bestemmelser gir rom for.

Siste ledd i bestemmelsen er finansieringsprinsippet. Kommuner og fylkeskommuner bør, innenfor rammene av nasjonal økonomisk politikk, ha frie inntekter som gir økonomisk handlingsrom. Dette gir føringer på 2 områder; for det første at den lokale økonomien bør gi et handlingsrom som gjør at lokale politikere kan foreta reelle prioriteringer. Videre sier bestemmelsen at overføringene til kommunene/fylkeskommunene bør gis som rammeoverføringer og i minst mulig grad som

øremerkede midler. KS anbefaler at denne bestemmelsen snus, slik at handlingsrommet kommer før begrensningene.

Samlet sett anser vi at bestemmelsene i kap 1 og 2 vil synliggjøre kommunenes plass og rolle i det norske forvaltningssystemet på en god måte. Prinsippene vil gi føringer på statlige organers tilsynsvirksomhet og overprøving av lokale vedtak. Interesseavveiningen mellom lokalt og sentralt nivå vil bli reell.

Prinsippene vil videre gi føringer på fremtidig utarbeidelse av nye lover og forskrifter, men anses likevel ikke å gi sterke begrensninger for nasjonale myndigheters adgang til å styre kommunesektoren gjennom lovgivning og bevilgninger. Bevisstgjøringen og interesseavveiningen mellom statlige og kommunale interesser vil imidlertid være viktige elementer i vurderingene.

Folkevalgte og folkevalgte organer
Reglene for kommunestyre og formannskap er videreført. Roller og ansvar for kommunestyret er imidlertid tydeliggjort, bl.a. ved at adgangen til å delegere sin myndighet til andre er tatt særskilt inn i loven.

§ 5-1 har en oppregning av hvilke organer som regnes som folkevalgte organer. Faste utvalg og komitéer med vedtakskompetanse heter her utvalg. Utvalgene skal ha navn som tydeliggjør hvilke fagområder det enkelte utvalg har oppgaver og ansvar for. Dette sikrer gjenkjennelighet og sikrer i noen grad lik organisering i kommunene. For øvrig stilles fortsatt den enkelte kommune fritt med hensyn til organiseringen.

Det er presisert at delegering kun kan skje til folkevalgte organer. KS uttaler at dette gir en ryddighet for å skille administrasjon og politikk. I utgangspunktet inneholder lovutkastet en regel om at det kun er kommunestyret som kan oppnevne utvalg. KS spør om også formannskapet bør kunne få slik delegert myndighet fra kommunestyret. Vi anser at det er lite praktisk, da det normalt er kommunestyrene som bør ha den helhetlige og overordnede oversikten over de fullmaktene som blir delegert.

Ordfører
Ordførers rolle foreslås styrket i utkastet, ved at hun/han gis forslagsrett, i tillegg til dagens møte- og talerett, i alle folkevalgte organer med unntak av kontrollutvalget. Dette framgår direkte av lovteksten og er ikke avhengig av delegert myndighet fra kommunestyret. Videre kan kommunestyret delegere ordfører myndighet til å treffe vedtak i saker av ikke-prinsipiell karakter og enkelte hastevedtak. I tillegg kan ordfører delegeres myndighet til å opprette utvalg som kan forberede saker av ikke-prinsipiell betydning, på eget initiativ. Det skal rapporteres tilbake til kommunestyret dersom fullmaktene benyttes.

Disse forslagene er kommet på bakgrunn av at noen kommuner har hatt forsøksordninger med utvidede fullmakter til ordfører. Forsøkene viser at ordførerne, som utvilsomt har en særskilt rolle blant de folkevalgte, særlig har savnet forslagsrett til organer de selv ikke er valgt inn i. Vi ser at dette kan være praktisk, ut fra at ordfører normalt er tettere på og derved får en bedre innsikt i kommunens drift enn øvrige politikere.

Videre foreslås det at kommunestyret kan vedta direktevalg av ordfører. Også her er det gjennomført forsøksordninger med ulike valgordinger, direktevalg og preferansevalg. Forsøkene har ført til at regelen sikrer at ordføreren får et større flertall bak seg ved preferansevalg med supplerende stemmegivning. (Dvs velgerne kan rangere 2 kandidater på stemmeseddelen, og kan dermed i større grad påvirke valget. Se nærmere NOU s 128.) Vi ser at dette kan forebygge det uheldige resultatet

som et ordinært direktevalg av ordfører kunne gi, ved at ordfører kunne risikere å få en liten (svak) gruppe i ryggen.

Annet vedr. folkevalgte
Reglene om uttreden videreføres og reglene om fritak forenkles og tydeliggjøres. Det må anses positivt. Det foreslås videre at ordfører skal kunne suspenderes med 2/3 flertall dersom vedkommende blir tiltalt for straffbare forhold. Videre skal vedkommende kunne fratas vervet dersom hun/han ikke lenger anses skikket, uten at det er lagt inn noen kriterier for hva som skal til for at en ordfører anses som uskikket. Her kreves 9/10 flertall i kommunestyret. KS spør om disse reglene også bør gjelde for varaordfører.

Det foreslås absolutt krav til kjønnsbalanse i alle folkevalgte organer, ikke bare til listeforslagene (der det gjennomføres forholdstallsvalg). KS mener at dette vil bli en inngripen i lokaldemokratiet, som kan få negative virkninger for samarbeidsklimaet etter valget. Det kan også bety at valgte representanter har svakere oppslutning blant velgerne fordi de rykker opp pga kjønn. Her stilles viktige hensyn opp mot hverandre, og dette må sees i sammenheng med de utfordringer man har med å få innbyggerne motivert til å stille til valg.

Folkevalgte med minimum 50 % verv, foreslås å få rett til etterbetaling i inntil 3 måneder dersom vedkommende ikke har en jobb å gå tilbake til. Annen inntekt(lønnsinntekt, næringsinntekt, honorarer, pensjon) kommer til fradrag i godtgjøringen. Videre skal den samme gruppen ha rett til de samme velferdsgoder som øvrige ansatte i kommunen. Dette er etter vår oppfatning en god avklaring, som skaper like og rettferdige ordninger.

En viktig endring for å styrke kommunestyrets rolle, er en utvidet innsynsrett for folkevalgte. Dette er ulovfestede regler som er uklare og praktiseres på ulik måte i kommunene i dag. Utvalget foreslår derfor å lovfeste og presisere gjeldende rett, og stemmer i hovedsak overens med de reglementer de fleste kommuner har i dag. Kommunestyret skal ha innsynsrett i alle kommunens dokumenter, mens øvrige utvalg gis innsynsrett i de dokumenter som er nødvendig for sin saksbehandling. Innsynsretten tilligger organet, mens den enkelte politiker fortsatt ikke vil ha noen utvidet rett utover det som følger av offentlighetsloven. Vi oppfatter at dette er i tråd med dagens praksis, og ser det som positivt at det blir tydeliggjort. Det er også positivt at innsynsretten følges av en tilsvarende taushetsplikt.

Saksbehandlingsregler for folkevalgte organer og reglene om møteoffentlighet videreføres i hovedsak. Det er noe utvidet adgang til å lukke møtene hvor organet mottar informasjon fra kommunens advokat, samt adgang til å unnta saksliste og møteprotokoll vedrørende medarbeidersamtale med rådmannen. Adgangen til å avholde fjernmøter er utvidet noe, men det skal da være mulig å følge forhandlingene via sosiale medier. Habilitetsreglene videreføres slik de er i dag. Med fjernmøter her menes ordinære møter med innkalling og sakliste.

Utvalget foreslår også å videreføre kommuneloven § 30 og forskrift om fjernmøter og skriftlig saksbehandling. Denne åpner for at det i visse tilfeller kan avholdes fjernmøter ved hastebehov. I slike tilfelle kan man unnlate å følge fullt ut enkelte av saksbehandlingsreglene, som innkalling og utsendelse av saksdokumenter. For gyldig vedtak kreves det da at alle organets medlemmer gir sin tilslutning til vedtaksforslaget.

Delegeringsreglene innskrenker gjeldende rett ved at de setter begrensning for å overlate oppgaver til selvstendige rettssubjekter når oppgaven eller saken er av prinsipiell karakter. Dette kan f.eks. være selskaper som er helt eller delvis eid av kommunen, men også selskaper hvor kommunen ikke er medeier. Det skilles ikke ved om eierskapet er kommunalt eller ikke, og heller ikke hva slags

avgjørelser utover at de kan karakteriseres som prinsipielle. Dette vil legge begrensninger på kommunestyrets selvstyre, samtidig kan det hevdes at dette sikrer at kommunestyret selv får ta de prinsipielle avgjørelsene. Vi har ingen sterke motforestillinger til den endrede lovteksten.

Lovforslaget innebærer også en innskrenkning av gjeldende rett, ved at lovpålagte oppgaver bare skal kunne overlates til egne rettssubjekter, dersom dette tillates i «denne eller annen lov». I dag gjelder det motsatte, slik myndighet kan delegeres så fremt det ikke strider mot lov. Rådmannen deler KS sitt syn på at dette ikke er hensiktsmessig, og vil innskrenke kommunestyrets selvstyre.

§ 5-2, siste ledd, siste punkt bør endres i tråd med dette.

KS etterspør videre en klargjøring av fullmaktsrepresentasjon, f.eks. forholdet mellom aksjeloven og kommuneloven. Det er behov for å få en tilsvarende regel i kommuneloven som i aksjeloven, hvor ordfører kan delegere til den han ønsker å representere kommunen på generalforsamlinger o.a. Vi foreslår at dette ivaretas ved lovens videre behandling.

Innstillingsretten videreføres, ved at kommunestyret står fritt til å innrette denne slik de ønsker.

Informasjon og innbyggerdeltakelse
Informasjonsplikten utvides for kommunene til også å omfatte informasjon om virksomhet som andre rettssubjekter utfører for kommunen. Det sentrale fokuset skal være å informere om aktiviteter og forhold som har direkte innvirkning og betydning for innbyggerne. For øvrig anses reglene i offentlighetsloven å være dekkende for behovet.

Reglene om innbyggerdeltakelse videreføres i hovedsak. I tillegg til å framgå av formålsparagrafen så videreføres bestemmelsene om innbyggerforslag. Her økes imidlertid kravet til underskrifter fra 2 til 8 % av innbyggerantallet, likevel slik at 1000 underskrifter er tilstrekkelig. Lovutkastet inneholder også bestemmelser om folkeavstemning i tråd med gjeldende lov. Det framheves at virkemidlene anses tilstrekkelige, men det er praksis i den enkelte kommune som vil være avgjørende for om innbyggerne oppfatter seg involvert.

Administrasjonen
Lovutkastet tydeliggjør øverste administrative leders ansvar på en god måte. Reglene speiler forholdet mellom politiske organer og administrasjonen godt, ved at ledelsesansvaret skal utøves innenfor de instrukser, retningslinjer eller pålegg kommunestyret eller fylkestinget gir. Videre angis konkret at utredninger skal gi et faktisk og rettslig grunnlag for å treffe vedtak. Det pålegges også en plikt til å rapportere tilbake til politisk organ dersom det oppstår forhold som gjør det vanskelig å gjennomføre politiske vedtak.

Øverste administrative leder får et lovfestet ansvar for all personalforvaltning, mens kommunestyret fortsatt skal ha et overordnet ansvar for kommunens arbeidsgiverpolitikk. Et utvidet ansvar for internkontroll utredes under. Endringene er positive og beskriver situasjonen slik den bør fungere i et godt forhold mellom politisk og administrativt nivå.

I gjeldende kommunelov benevnes øverste administrative leder administrasjonssjef. Tittelen er i liten grad tatt i bruk, og «rådmann» er fortsatt den mest benyttede. I lovutkastet foreslås en ny tittel, kommunedirektør. Vi har ingen sterk oppfatning av endringen, men forutsetter at det bør gjennomføres en endring slik at vi ikke har 3 ulike titler slik som i dag.

Kommunal økonomi
Endringene i økonomireglene tar sikte på å styrke selvstyret og handlefriheten for kommunene, samtidig som de ivaretar at kommunene ikke pådrar seg vesentlig finansiell risiko.

Det innføres lovfestet plikt til å benytte finansielle måltall i forbindelse med langsiktig styring av kommunen. Det innføres plikt til å framlegge et samlet regnskap for kommunekassen, foretak og eventuelle andre virksomheter som er en del av kommunen. Dette vil gi god informasjon til politikere og innbyggere om den totale økonomiske situasjonen til kommunen. Utvalget foreslår ikke å pålegge kommunen plikt til også å omfatte eksterne selskaper (IKS, AS osv.) i sine regnskaper, da dette vil føre til et omfattende arbeid. Mye informasjon som inkluderer IKS'ene er allerede tilgjengelig via kommunens konserntall i KOSTRA.

KS spør om også eksterne, selvstendige rettssubjekter bør omfattes, når disse utfører tjenester for kommunen. Vi ser fordelen av dette, samtidig som det også ville innebære et omfattende arbeid. Tilskuddene til eksterne selskap framgår uansett i kommunens regnskapsføring. Det må forutsettes at selskapene leverer årsmeldinger og regnskap til eierkommunene, og derfor anser vi at den nødvendige informasjonen er godt tilgjengelig med dagens situasjon.

Det foreslås videre en ny beregningsmetode for minimumsavdrag på lån, som skal sikre at avdragene samsvarer med kapitalslitet for investeringen. Dette kan gi enkelte kommuner høyere avdrag og redusere kommunens handlingsrom. Det må likevel vurderes som positivt å sikre at en kommune ikke sitter med restgjeld etter at investeringens levetid er ute.

Nye regler foreslås også når det gjelder å sikre balanse i årsbudsjettet og inndekning av merforbruk. Regnskapsmessig mindreforbruk skal avsettes til disposisjon før regnskapet avsluttes, og merforbruk skal så langt mulig dekkes av tilgjengelige midler f.eks. på fond, før regnskapsavslutning. Dette gir positiv informasjon til folkevalgte og andre når det gjelder hvilket økonomiske handlingsrom kommunen har.

Låneopptak og garantier gitt i strid med kommunelovens bestemmelser, vil ikke være gyldige hvis kommunens avtalepart kjente til eller burde ha kjent til at disposisjonen var i strid med loven. Dette er en klargjøring av rettstilstanden, som vil skape god forutsigbarhet i sektoren.

Kommunale foretak og interkommunalt samarbeid
Det foreslås å innføre plikt for kommunestyret til å utarbeide eierskapsmelding for virksomhet som drives i selskaper. Dette foreslås også å omfatte kommunale foretak.

En viktig endring er imidlertid også at det foreslås valgbarhetsbegrensninger for medlemmer i styret i foretak, ved at kommunestyremedlemmer ikke kan oppnevnes. Dette vil også gjelde daglig leder, men det anses nok mindre problematisk. Begrunnelsen fra lovutvalget er at styret i et kommunalt foretak ikke anses for å være et folkevalgt organ. Utvalget har framhevet i forbindelse med flere av bestemmelsene i utkastet at et organ enten er folkevalgt eller ikke folkevalgt, og at det ikke skal sitte andre representanter i et folkevalgt organ. Dette kan tolkes som en innskrenkning av det lokale selvstyret, og hensynet til habilitet kan eventuelt også ivaretas ved habilitetsreglene. Vi har ikke sterke synspunkter på dette, men anser at valg til styrer bør skje på bakgrunn av kompetanse. Habilitetsreglene må ivaretas av kommunestyret uansett løsning.

Muligheten for interkommunalt samarbeid videreføres og omtales i §§ 17, 18 og 19. Samarbeidet skal foregå gjennom nærmere bestemte samarbeidsformer. Det framgår i ny lovs § 17-1 en uttømmende oppregning av slike former for samarbeid, hvor regionråd er en av disse. Regionråd er videre lovhjemlet i kap 18 med utførlige bestemmelser som regulerer samarbeidet. Likeledes er

samarbeidsformen «Kommunalt oppgavefellesskap» regulert i kap 19.

Egenkontroll
Både administrativt og folkevalgt ansvar for egenkontroll styrkes. Dette er ment å skulle bedre kommunens tillit både blant innbyggerne og hos nasjonale myndigheter, og således bygge opp om det kommunale selvstyret og legge til rette for redusert statlig tilsyn.

Det vil selvsagt fortsatt være behov for ekstern kontroll for å sikre enkeltindividers rettigheter, men det pekes på at det er en ubalanse i forholdet mellom det kommunale selvstyret og statlige myndigheter. En eventuell adgang til å bringe avgjørelser fattet av klageinstans inn for prøving av domstolene, vil kunne bøte på dette.

Antall representanter til kontrollutvalget foreslås økt fra minimum 3 til minimum 5. Administrasjonssjefens rett til å uttale seg til saker før de behandles i kontrollutvalget presiseres. Vi ser positivt på disse forslagene, som sikrer et mindre sårbart kontrollutvalg. Det sikrer også at administrasjonssjefens syn kommer fram til kontrollutvalget.

Regnskapsrevisors rolle utvides til å omfatte hvorvidt bruken av kommunale midler er i tråd med kommunestyrets bevilgningsvedtak. Dette innebærer en vurdering av risiko og å kontrollere for feil og mangler. Kontrollutvalget får et tilsvarende ansvar for å føre kontroll med økonomiforvaltningen. Vi oppfatter at dette er i tråd med dagens praksis og ser det som positivt at dette blir avklart i loven.

Kravet til årlige forvaltningsrevisjoner tas ut og erstattes av at kommunestyret i hver valgperiode vedtar en plan for hvilke områder som skal undergis forvaltningsrevisjon i perioden. En risiko- og vesentlighetsvurdering skal legges til grunn. Vi vurderer det som positivt at kravet til årlige forvaltningsrevisjonsprosjekter utgår, da dette gir anledning til å prioritere store og gjerne interkommunale prosjekter som kommunen(e) finner formålstjenlig.

Kravene til internkontroll styrkes vesentlig, og er etter vår oppfatning en av de viktigste endringene i lovforslaget. Dette er helt sentralt for å oppnå tillit og derved sikre et velfungerende lokaldemokrati.

Hovedbestemmelsen pålegger rådmannen/kommunedirektøren å føre systematisk kontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover, forskrifter og vedtak følges. Det kreves planmessig og metodisk kontroll på overordnet nivå. Bestemmelsen foreslås forenklet i tråd med forslag fra KS, jf. § 25-1, 1. ledd. Det foreslås videre lovhjemlet at statlig instans kan føre tilsyn med at kravene til internkontroll etterleves.

Det skal fortsatt rapporteres på internkontroll til kommunestyret minst en gang pr. år. Det foreslås ikke nærmere krav om hvordan eller når det bør rapporteres. KS spør om dette bør gjøres i forbindelse med årsrapporteringen, og dette støtter vi.

Kommunene er i dag tillagt tilsynsansvar innenfor enkelte områder i særlovgivningen. Utvalget foreslår å ta inn en generell regel om tilsyn med egen virksomhet. Vi ser utfordringer ved dette. En generell regel vil i liten grad kunne erstatte de detaljerte kravene som stilles til tilsyn i særlovgivningen, da disse er detaljerte og tilpasset det enkelte området. Prinsippene om likebehandling, uavhengighet og dokumentasjon er viktige, men skal ivaretas i all kommunal virksomhet, og ligger bl.a. som grunnprinsipper i forvaltningsloven. Vi ser likevel ikke noe problem med at dette prinsippet er lovfestet(forslagets kap. 26).

Når det gjelder styring og kontroll av eksterne virksomheter, er kravet til utarbeiding av eiermelding nevnt tidligere. Det presiseres også revisjonens og kontrollutvalgets ansvar for kontroll av ekstern virksomhet som utfører tjenester for kommunen. Dette er en naturlig og god klargjøring.

Statlig kontroll og tilsyn
Hovedtrekkene i reglene om lovlighetskontroll og statlig tilsyn videreføres, med følgende endringer i bestemmelsene:
Kun endelige vedtak og kun den offentligrettslige siden av vedtaket kan prøves av statlig instans. Statlig instans skal bare kunne ta saker opp til prøving på eget initiativ hvis det foreligger særlige grunner. Disse forslagene støttes.

ROBEK-bestemmelsene skjerpes ved at kommuner som avlegger årsregnskap med merforbruk på 3 % eller mer, skal inn i ROBEK. Begrunnelsen er at kommuner kan opparbeide seg et stort akkumulert underskudd før de settes under statlig kontroll, slik ordningen er i dag.

Vi ser fordeler med forslaget, samtidig som det, spesielt for mindre kommuner, kan være spesielle forhold som fører til at kommunen går med underskudd ett enkelt år. Bestemmelsene må likevel sees i sammenheng med endringen i økonomibestemmelsene, når det gjelder plikten til å dekke opp merforbruk med tilgjengelige fondsmidler før regnskapsavslutningen. På denne bakgrunn synes endringene rimelige.

Videre foreslås innført en tiltaksplikt for ROBEK-kommuner, til å legge fram konkrete tiltak for å gjenvinne økonomisk kontroll og balanse. Vi støtter forslaget.

De foreslåtte endringene for statlig lovlighetstilsyn gjelder krav til at fylkesmannen skal samordne de statlige myndigheters tilsynsaktivitet, samt at det skal gjøres en vurdering av den enkelte kommunes totale tilsynsbyrde. Videre foreslås å styrke kommunenes formelle status overfor statlig tilsynsmyndighet ved å gi kommunene partsrettigheter generelt i tilsynsprosessen. Plikt til forhånds-varsling og klageadgang følger av dette. Disse forslagene anses svært positive.

KS drøfter om det bør settes en begrensning for hva tilsynsmyndigheten kan kreve av opplysninger og dokumentasjon fra kommunene i forbindelse med tilsyn. Vi har ikke forslag knyttet til dette, men ser at det i noen tilfelle kan være krevende å skaffe tilveie alt materiell, og at dette bør stå i forhold til nytten av den informasjonen som etterspørres.

Konklusjon:
Lovutkastet inneholder mange gode forslag egnet til å styrke det lokale selvstyret, og dermed fremme en effektiv og bærekraftig kommunesektor. Det gir en god definisjon av Grunnlovfestingen av det lokale selvstyret. Øvrige bestemmelser, særlig knyttet til internkontroll, økonomi og strengere grenser for statlig overprøving bygger godt opp om lovens formålsbestemmelse.

Vedlegg:
Høringsbrev - NOU 20164 Ny kommunelov
Ny kommunelov NOU 2016-4 - høring

Saksframlegg

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Marit Lillegraven Haakaas	FE - 026	16/1370

Svar på høring - Regionreformen

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
49/16	Formannskapet	PS	15.09.2016
68/16	Kommunestyret	PS	20.09.2016

Rådmannens innstilling:

1. Trøgstad kommune er positiv til at det gjennomføres en regionreform, men mener at denne burde vært gjennomført før kommunereformen. De nye regionsgrensene og de nye fylkesmannsembetene må følge samme geografiske inndeling. Regionsenteret i en ny større region bør ligge utenfor Oslo.
2. Helseforetakene bør få folkevalgt styring og legges til de nye regionene, dersom de blir større enn dagens. Videregående opplæring, kolletivtrafikk og vei bør fortsatt ligge til den folkevalgte regionen. Oppgaveporteføljen til fylkesmannen bør gjennomgås for å vurdere om flere oppgaver bør bli underlagt folkevalgt styring i regionen.
3. For Trøgstad er fylkesgrensen mot Akershus unaturlig, på grunn av mye kommunikasjon nordover mot Osloområdet. Kommunen vil derfor se positivt på en sammenslåing av Østfold og Akershus fylkeskommuner til en region. Dersom Østfold slår seg sammen med andre fylker til en større region, er det viktig å beholde kompetansearbeidsplassene i fylkeskommunen i Østfold. I en større region med Akershus og Østfold er det viktig med en nordsørforbindelse av en viss standard.

Saksopplysninger:
I et brev fra Østfold fylkeskommune datert 1. juli 2016 ber fylkeskommunen om råd fra kommuner og relevante organisasjoner før et endelig vedtak blir fattet. I brevet beskrives regjeringens mål og prosessen slik:
Stortinget har vedtatt at det skal være tre folkevalgte nivåer. Med dette som utgangspunkt mener regjeringen tiden er moden for en reform som gir større og mer funksjonelle regioner.

Regjeringens mål er å utvikle et folkevalgt mellomnivå som spiller godt på lag med stat og kommue, som kan gripe samfunnsutfordringer og legge til rette for utvikling og vekst i alle deler av landet. Regjeringen fokuserer på det regionale nivå som samfunnsutviklere.

Regjeringen mener at landet bør deles inn i om lag ti nye folkevalgte regioner, og det legges opp til at nye oppgaver skal tilføres de nye folkevalgte regionene. Regjeringen er imidlertid tydelig på at dersom det ikke blir færre fylker, vil det ikke blir nye oppgaver.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet ber om at fylkeskommunene fatter vedtak om sammenslåing til større regioner innen 1. desember 2016. Stortinget skal behandle Meld. St. 22 – nye folkevalgte regioner i juni 2016. Våren 2017 skal Stortinget gjøre vedta om hvilke folkevalgte regioner Norge skal bestå av i framtida. Disse skal tre i funksjon fra 1. januar 2020.

Østfold er i dialog med Akershus og Buskerud om mulig sammenslåing. Vestfold fylkeskommune er invitert med i samtalene. Fylkestinget vedtok 22. juni å gå videre med disse samtalene med sikte på sammenslåing. I saksunderlaget gjøres det rede for prosessen, det beskrives likheter og forskjeller mellom fylkene, potensial og mulige konsekvenser av å danne en ny region. Saksunderlaget følger vedlagt saken.

Fylkestinget vil behandle en ny sak om sammenslåing i oktober. Frist for å gi uttalelse er satt til 20. september.

Østfold fylkeskommune ønsker svar på følgende spørsmål:

1. Har din kommune/organisasjon generelle synspunkter på regionreformen?
2. Samfunnsutviklerrollen tillegges stor vekt av regjering og storting. Dersom det blir en regionreform; hvilke oppgaver ønsker din organisasjon/kommune at det nye regionale nivået skal ivareta?
3. Har din kommune/organisasjon andre relevante kommentarer, betraktninger til de foreliggende mulighetene?

Vurdering:
Kommunen har det siste året/årene gjennomgått en debatt om ny inndeling. Det hadde vært en fordel om ny inndeling av det folkevalgte nivået over (og statlig regioninndeling) var fastsatt før kommunene gjorde sine valg om egen inndeling, for å vite hva en hadde å forholde seg til i fremtiden.
I dag har fylkeskommunen og fylkesmannen samme geografiske inndeling. Øvrige statlige virksomheter har mange ulike inndelinger, noe som er forvirrende og tungvint for kommuner og innbyggere generelt. En regionreform må ikke innføre flere ulike geografiske inndelinger.

En eventuell ny, større region bør ha regionsenteret i egen region i stedet for i Oslo, slik Akershus har i dag.

Dersom regionene blir større, vil de kunne overta helseforetakene, som dermed vil få økt folkevalgt styring. Fylkesmannens oppgaver bør gjennomgås for å vurdere om noen av disse bør overføres til det folkevalgte regionnivået.

Trøgstad kommune vil ligge midt i en eventuell ny region bestående av Akershus og Østfold. Innbyggerne har i dag like mye tilknytning nordover til Oslo- og Romeriksområdet som sørover til regionsenteret og de store byene i Østfold, så for Trøgstads del vil det være en fordel om fylkene slo seg sammen. Østfold har behov for kompetansearbeidsplasser. Det vil derfor være uheldig om kompetansearbeidsplassene tilknyttet dagens regionale nivå i Østfold ble flyttet til Akershus/Oslo.

En sammenslåing av Østfold og Akershus vil øke betydningen av rv 22 som nordsørforbindelse og øke behovet for en utbedring av denne.

Vedlegg:
Møtebok - saksframlegg
Høringsbrev kommuner og organisasjoner

Saksframlegg

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Johannes Martin Eriksen	TI - &18, TI - &13	16/1500

Høring - forslag til endringer i konsesjonsloven, jordloven og odelsloven

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
43/16	Teknikk- og naturutvalget	PS	13.09.2016
69/16	Kommunestyret	PS	20.09.2016

Rådmannens innstilling:

Trøgstad kommune støtter endringsforslagene i konsesjons, jord-og odelsloven med visse unntak:

Delingsbestemmelsene i jordloven § 12 bør gjelde som i dag. Dersom det likevel innføres et unntak som foreslått, må det stilles krav til at kjøper av jord og skogarealene må ha eiendom i drift over konsesjonsgrense og at det gir en driftsmessig god løsning.

Driveplikten i jordloven § 8 bør fortsatt inneholde krav om 10 års skriftlige leieavtaler, driftsmessig gode løsninger og at leiejord skal være tilleggsjord til annen landbrukseiendom.

Saksopplysninger:
Landbruks- og matdepartementet (LMD) sendte 27.06.2016 ut høringsbrev og høringsnotat hvor det foreslås endringer i konsesjonsloven, jordlova og odelslova. Høringsfristen er 26.09.2016.

Bakgrunn:
Stortinget behandlet 16. februar 2016 Innst. 153 L (2015-2016) fra Næringskomiteen som gjaldt regjeringens lovforslag i Prop. 124 L (2013-2014) om endringer i konsesjonsloven og tvangsfullbyrdelsesloven (opphevelse av priskontroll). Stortinget vedtok å sende lovforslaget tilbake til regjeringen. Stortinget ba samtidig regjeringen om å utrede og legge fram for Stortinget en rekke

ulike forslag til endringer i konsesjonsloven, odelsloven og jordloven.

Endringsforslagene er sendt ut i høringsnotatet som ligger vedlagt saken.

Kort oppsummert er endringsforslagene som følger:

1. Departementet foreslår å heve arealgrensene for konsesjonsplikt ved erverv av bebygd eiendom og lovbestemt boplikt fra 25 dekar til 35 dekar fulldyrka eller overflatedyrka jord. Som en konsekvens og for å få enhetlige grenser, foreslås det å heve arealgrensen for odlingsjord fra 25 dekar til 35 dekar fulldyrka eller overflatedyrka jord.
2. Departementet foreslår følgende endringer i forold til priskontroll i konsesjonssaker:
    a. Beløpsgrense for når kommunen skal foreta en priskontroll skal fastsettes i forskrift og ikke i rundskriv som i dag
    b. Priskontroll oppheves ved erverv av rene skogeiendommer.
    c. For erverv av bebygde eiendommer med både jord og skog skal kommunen ikke foreta priskontroll dersom eiendommen består av mindre enn 35 dekar fulldyrka eller overflatedyrka jord
    d. Ved erverv av ubebygde eiendommer er det forslag om to alternative løsninger:
    Alternativ 1: Det gjøres ingen endringer, dvs. at det alltid er priskontroll ved slike erverv
    Alternativ 2: Det skal ikke være priskontroll hvor eiendommen består av mindre enn 35 dekar fulldyrka eller overflatedyrka jord.

3. Departementet foreslår at eier av en landbrukseiendom som deler fra tun på ikke mer enn fem dekar og selger resten av eiendommen som tilleggsjord er unntatt fra jordloven § 12. dvs (Delingsbestemmelsen) og at kjøpet av tilleggsjord skal være unntatt konsesjon
4. Departementet foreslår en regel om unntak fra søknadsplikten etter delingsbestemmelsen i jordloven for ubebygde tomter ikke over 2 dekar til bolig, fritidshus eller naust
5. Departementet forslår å endre § 8 i jordloven som gjelder driveplikt for eiere av jordbruksareal. Det foreslås at krav om 10 års leieavtale , at leiejord skal være tilleggsjord til annen landbrukseiendom, og at avtalen skal føre til en driftsmessig god løsning oppheves.
6. Departementet foreslår at jordloven § 18 endres for å omfatte tvangsgrunnlag for utlegg.

Bakgrunnen for endringene er å å bidra til forenkling av regelverket, redusere byråkratiet og gi den enkelte bonde større råderett over egen eiendom.

<u>Rådmannens vurdering:</u>
Som bakgrunn for vurderingen, må formålene med konsesjonsloven og jordloven oppfriskes.

Konsesjonslovens formålsparagraf lyder:
«Loven har til formål å regulere og kontrollere omsetningen av fast eiendom for å oppnå et effektivt vern om landbrukets produksjonsarealer og slike eier- og bruksforhold som er mest gagnlige for samfunnet, bl.a. for å tilgodese:

1. *framtidige generasjoners behov.*
2. *landbruksnæringen.*
3. *behovet for utbyggingsgrunn.*
4. *hensynet til miljøet, allmenne naturverninteresser og friluftsinteresser.*

5. *hensynet til bosettingen.»*

Jordlovens formålsparagraf lyder:
«Denne lova har til føremål å leggja tilhøva slik til rette at jordviddene i landet med skog og fjell og alt som høyrer til (arealressursane), kan verte brukt på den måten som er mest gagnleg for samfunnet og dei som har yrket sitt i landbruket.
Arealressursane bør disponerast på ein måte som gir ein tenleg, variert bruksstruktur ut frå samfunnsutviklinga i området og med hovudvekt på omsynet til busetjing, arbeid og driftsmessig gode løysingar.

Ein samfunnsgagnleg bruk inneber at ein tek omsyn til at ressursane skal disponerast ut frå framtidige generasjonar sine behov. Forvaltinga av arealressursane skal vera miljøforsvarleg og mellom anna ta omsyn til vern om jordsmonnet som produksjonsfaktor og ta vare på areal og kulturlandskap som grunnlag for liv, helse og trivsel for menneske, dyr og planter.»

Dette må ses opp mot ønsket om større råderett over egen eiendom. Flere av forslagene er laget med tanke på at grunneieren skal ha større råderett over egen eiendom. Da må formålene med konsesjonsloven også ivaretas. Den gamle tanken om at gården skal overdras til neste generasjon i bedre stand enn man overtok den, virker å ha mer ujevne kår enn tidligere. Administrasjonen opplever at mange som ikke lenger driver jorda selv, er svært bevisst på at den som skal drive jorda er godt egnet og har et langsiktig perspektiv. Det er dessverre også mange som tenker kortsiktig profitt. Dette gir utslag i både ønske om kortere leieavtaler, hvor man kan tilby til høystbydende og «slakting av eiendom» hvor summen av de enkelte elementenes verdi overstiger verdien av gården som helhet ved et salg. Dette er ikke alltid i tråd med at arealressursene kan bli brukt på den måten som er mest gagnlig for samfunnet og de som har yrket sitt i landbruket.

<u>Arealgrenser for konsesjon og odel</u>
I dagen regelverk er det en grense for om et eiendomskjøp skal konsesjonsbehandles eller om det er konsesjonsfrihet etter konsesjonsloven § 4 og § 5. I dag er denne grensen 25 dekar fulldyrket eller overflatedyrket jord. Departementet ønsker å heve denne grensen fra 25 til 35 dekar.

Eiendommer som omsettes i vårt område med totalareal under 100 dekar og dyrket areal mindre enn 35 dekar, vil i all hovedsak være bruk hvor jorda allerede leies bort eller brukes til grasproduksjon til hest. I konsesjonsbehandlede saker i kommunen, er prisen også lavere enn dagens grense for priskontroll på 3,5 mill. kr.

Det som gjenstår for disse sakene i en konsesjonsbehandling, blir da vilkår om boplikt og vilkår om bortleie i de tilfellene jorda ikke brukes selv. Erfaringen er at disse brukene kjøpes på grunn av de kvalitetene det har, som blant annet landlig beliggenhet, ofte med bygninger som kan gjøres om til stall eller verksted/lager for motorintresserte kjøpere. Boplikten blir derfor i disse tilfellene overholdt. I de tilfellene jorda brukes selv, er det i all hovedsak gras til hest til slått eller beite.
For å få enhetlige arealgrenser vil også odelsloven § 2 endres, slik at anledningen til å ta en eiendom på odel økes til 35 dekar.

Det vil være små konsekvenser for Trøgstad kommune om grensen for dyrket areal øker fra 25 til 35 dekar.

<u>Priskontroll etter konsesjonsloven</u>
I konsesjonsbehandling av eiendomskjøp på konsesjonspliktige eiendommer som skal brukes til landbruksformål, skal flere momenter vektlegges ved vurdering om det skal gis konsesjon. Pris er et

av momentene det skal legges særlig vekt på (også kalt priskontroll).

Departementet har to forslag om avgrensning av priskontrollen:

- Å fastsette beløpsgrenser for priskontroll i forskrift fremfor i rundskriv, slik det gjøres i dag.
- Å endre praksis med priskontroll for enkelte typer eiendommer.

En fastsetting av en beløpsgrense (i dag 3,5 mill. kr) i forskrift, bør være helt uproblematisk. Dette vil gjøre det lettere å finne hvilken beløpsgrense som gjelder på tidspunktet for salg.

Ved erverv av en ubebygd eiendom med jord- eller skogressurser er det i dag alltid priskontroll.
Ved erverv av en bebygd eiendom med jord- eller skogressurser, er det priskontroll, hvis dyrket jord er over 25 dekar eller produktiv skog er over 500 dekar og kjøpesummen er under 3,5 mill.kr.

Departementet foreslår å fjerne priskontroll for rene skogeiendommer, bebygd og ubebygd.
For eiendommer med både jordbruksarealer og skogarealer har departementet 2 alternativer:

1. For ubebygde eiendom som ikke er en ren skogeiendom og bebygd eiendom med mer enn 35 dekar dyrket areal skal det fortsatt være priskontroll, gitt at kjøpesummen overstiger beløpsgrensen.
2. For ubebygd eiendom over 35 dekar dyrket jord og bebygd eiendom med mer enn 35 dekar dyrket areal skal det fortsatt være priskontroll, gitt at kjøpesummen overstiger beløpsgrensen.

For Trøgstad sitt tilfelle er det svært få rene skogeiendommer som selges. Det vil derfor være av liten betydning om priskontrollen fjernes for rene skogeiendommer.

For eiendommer med både jord og skog vil forskjellen mellom alternativ 1 og 2 være om det er en ubebygd eiendom hvor det er dyrket jord i det hele eller om det er dyrket jord over 35 dekar. I praksis vil det i Trøgstad være svært få selvstendige eiendommer som har både jord og skog og ikke er bebygd.

<u>Unntak fra delingsbestemmelsen (Jordloven § 12) og konsesjonsloven ved deling av tun og jord</u>
Delingsbestemmelsen innebærer at en eiendom som er eller kan nyttes til jordbruk eller skogbruk ikke kan deles uten myndighetenes samtykke. Departementet foreslår at en grunneier kan dele eiendommen og selv beholde et tun på ikke mer enn 5 dekar og samtidig selge resten av eiendommen som tilleggsareal til en erverver som oppfyller visse krav uten å måtte søke om deling etter jordloven § 12. Dette vil i følge departementet stimulere til salg av tilleggsjord.
Erververen må oppfylle følgende krav : Han/hun må ha egen landbrukseiendom på 5 dekar jordbruksjord i drift eller 25 dekar skog, den solgte eiendommen må være tilgrensende til kjøpers eller leid av kjøper i minst 5 år og det må være en skriftlig avtale. Erverver vil da kunne kjøpe eiendommen konsesjonsfritt.

Selv om delingsbestemmelsen skulle oppheves, må likevel deling fortsatt behandles etter plan- og bygningsloven. Delingssaker og konsesjonssaker går erfaringsmessig greit i de tilfellene vi har hatt i Trøgstad kommune. At en slik lettelse vil øke takten av deling og salg er tvilsomt, da det oftest ligger andre årsaker til grunn for at eier velger å sitte på hele eiendommen og heller leie ut jorda.

Vi ønsker fortsatt å ha en kontroll med slike delingssaker for å sikre at det oppnås driftsmessig gode løsninger.

Skulle det likevel vedtas en endring, må kravet til kjøper være at kjøpers eiendom er over konsesjonsgrensen og at det oppnås en driftsmessig god løsning.

Fradeling av tomter
Departementet foreslår en regel om unntak fra søknadsplikten etter delingsbestemmelsen i jordloven for ubebygde tomter ikke over 2 dekar til bolig, fritidshus eller naust.

Her vil fortsatt plan- og bygningsloven gjelde. Det er derfor ingen grunn til at dette vil redusere byråkratiet og forenkle regelverket.

Endringer i jordloven
Departementet forslår å endre jordloven § 8 hvor det står at driveplikten kan oppfylles ved skriftlig avtale om 10-årig bortleie til en eier eller leier en landbrukseiendom og som gir en driftsmessig god løsning.

Det vises i departementets vurdering til at mange eiere opplever 10-årige leiekontrakter som begrensende og at noen produksjoner må ha kortere leieperioder på grunn av vekstskifte, osv.
Skal jorda holdes godt i hevd av en leietaker, ved kalking, vedlikehold av hydrotekniske anlegg, drenering, osv, er langsiktige avtaler avgjørende. 10 år er et minimum på enkelte tiltak. Det samme behovet for langsiktighet er ved husdyrproduksjon hvor investeringer i husdyrrom er avhengig av blant annet fôrproduksjon og tilgang på spredeareal. Det er per i dag mulig å gå inn på mer kortvarige kontrakter, ved å søke om dispensasjon dersom det er årsaker som personlige forhold, spesielle krav til vekstskifte eller lignende. Det foreslås at det tas inn i jordloven at eier har krav om å sende kopi av avtalen til kommunen. Dette vil være en fordel for kommunen, da det vil kunne gi en bedre oversikt over gjeldende leieavtaler.
Rådmannen har ingen kommentarer til de øvrige endringsforslagene.

Vedlegg:
Høringsnotat 21 juni2016(1)
Høring. Forslag til lov om endring av lov om konsesjon, lo(1)
Klargjøring av høringsnotat - Forslag til lov om endring a(1)

Saksframlegg

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Marit Lillegraven Haakaas	FE - 034	16/1392

Fylkesmannens fremtidige struktur - svar på innspillsrunde

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
50/16	Formannskapet	PS	15.09.2016
70/16	Kommunestyret	PS	20.09.2016

Rådmannens innstilling:

1. Den folkevalgte regionen og fylkesmannens fremtidige struktur må harmoniseres slik at inndelingen blir lik geografisk.
2. Det må være et mål at de statlige virksomhetene har lik geografisk inndeling.
3. Fylkesmannens oppgaver bør gjennomgås for å vurdere om noen av disse bør flyttes over til folkevalgt regionnivå.

Saksopplysninger:
Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) har i brev datert 07.07.2016 sendt en foreløpig rapport som utreder fremtidig struktur for fylkesmannen på en bred innspillsrunde. Frist for innspill er satt til 14. oktober 2016. Rapporten inneholder ikke konkrete anbefalinger og er ikke behandlet politisk i KMD.
Mandatet for utredningen har vært å utrede ulike modeller for fylkesmannen struktur, avgrenset til geografisk inndeling av embetene. Siden utredningen foregår parallelt med kommune- og regionreformene, drøftes modellene blant annet i lys av ulike scenarier for kommune- og regionstruktur.

Den foreløpige rapporten vil bli videre bearbeidet i høst, blant annet i lys av innkomne innspill og resultatene i de parallelle prosessene så langt. Utredningen skal foreligge før årsskiftet.

Regjeringen besluttet høsten 2014 at KMD skulle gjennomføre en utredning av fremtidig struktur og størrelse for fylkesmannen. Målsettingen med arbeidet er at utredningen skal gi departementet et godt grunnlag for å vurdere hva som er hensiktsmessig inndeling av embetene gitt de oppgaver og roller fylkesmannen skal ivareta i forvaltningen nå og i tiden fremover.

Bakgrunnen for å igangsette utredningen var at kommunereformen og en endret kommunestruktur med færre og mer robuste kommuner åpner for å vurdere fylkesmannsembetets geografiske inndeling. Også andre reformprosesser og utviklingstrekk i forvaltningen har aktualisert behovet for en vurdering av inndelingen av fylkesmannen.

I rapporten drøftes blant annet tre hovedmodeller for framtidig inndeling av embetene. Antall

embeter i hver hovedmodell angis innenfor et intervall. Følgende modeller drøftes:

- Konsolideringsmodell som innebærer mindre endringer av dagens struktur (14-17)
- Regionmodell som innebærer et antall mellomstore embeter (8-13)
- Landsdelsmodell som innebærer et antall store embeter på landsdelsnivå (4-7)

Vurdering
Rådmannen har ikke prioritert å gå dypt inn i denne høringssaken. Saken løftes likevel fram for politisk drøfting. Forslag til innspill er derfor lagt på et overordnet nivå og kan ses i sammenheng med høringen av regionreformen. Det vises derfor til vurderinger i regionreformsaken.

Vedlegg:
Korrigert oversendelsesbrev - Utredning av fylkesmannens fremtidige struktur - forelegge(1)
Samlet dokument versjon 05. juli

Saksframlegg

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Marit Lillegraven Haakaas	FE - 143	15/1628

Fastsettelse av kommunal planstrategi med planprogram for kommuneplanen

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
32/16	Livsløpsutvalget	PS	13.09.2016
41/16	Teknikk- og naturutvalget	PS	13.09.2016
51/16	Formannskapet	PS	15.09.2016
71/16	Kommunestyret	PS	20.09.2016

Rådmannens innstilling:

1. Kommuneplanen får en planhorisont på 12 år (2017-2029) og dette legges inn i tittelen på side 1.
2. I avsnittet om vei s 18 rettes teksten til «….utsatt av Samferdselsdepartementet»
3. Kulturminner settes opp som tema i kommuneplanarbeidet i lista s 21.
4. Folkehelse legges som en overordnet føring for kommuneplanarbeidet. Dette omtales i planprogrammet under temaet Folkehelse s 16 og pkt 2 s 21. Mål og strategier for folkehelsearbeidet utformes i kommuneplanprosessen i stedet for at det lages en egen kommunedelplan for folkehelse.
5. Innflyttere og innvandrere nevnes som grupper som det er viktig å nå under overskriften Medvirkning på s 22.
6. Det føyes til en setning i 4 avsnitt under overskriften Reguleringsplaner s 23 at Det kan

være aktuelt å oppheve eldre reguleringsplaner som ikke lenger fyller noen funksjon.

7. Tabellen som viser framdrift s 22 utvides med følgende:

15. oktober Oktober-november	Frist for innspill fra innbyggere, grunneiere og andre til arealdelen Eventuelt temamøte(r) for aktuelle fokusområder (næring, kultur, folkehelse m.fl.)
Ultimo mars 2017	**Planforslag ut på høring**
April 2017	Innbyggermøte(r) om kommuneplanen
Juni 2017	Vedtatt plan

Saksopplysninger:
Kommunal planstrategi med planprogram for kommuneplanen har vært på høring og skal nå vedtas.
Kommunestyret behandlet forslag til kommunal planstrategi med planprogram for kommuneplanen i junimøtet i sak 41/16. Planstrategi med planprogram ble deretter sendt på høring med høringsfrist 15. august. Det har kommet inn 5 innspill som er redegjort for og kommentert i tabellen nedenfor. De som har sendt innspill er:

- Mattilsynet
- Statens vegvesen
- Østfold fylkeskommune – med forbehold om politisk vedtak i fylkesutvalget 15. september
- Østfoldhelsa – med forbehold om vedtak i styret 7. september
- Fylkesmannen i Østfold

<u>Prosess og tidsplan</u>
Kommuneplanarbeidet er omfattende og inneholder flere delprosesser. Samfunnsdelen legger føringer for arealdelen gjennom arealstrategien som beskriver blant annet politiske ønsker og forventninger om befolkningsvekst, antall og type boliger, næringsareal, fortetting og satsing på gange og sykkel. Det er derfor viktig at samfunnsdelen utarbeides i forkant av arealplanen. For å rasjonalisere planarbeidet, er flere større tema lagt inn i kommuneplanen i stedet for at det utarbeides en egen kommuneplan for disse. Dette gjelder blant annet kultur, næring og folkehelse. Det er viktig at innbyggerne, foreninger, administrasjon og politikere likevel blir tatt med i en prosess for å finne gode mål og strategier. Disse prosessene må kjøres parallelt og tidlig på høsten. Anbudet på konsulentbistand til kommuneplanens arealdel er sendt 5 konsulentfirma som har fått tilbudsfrist til 15. september.
Det foreslås følgende prosess og tidsplan for planarbeidet, med mål om å sende planen på høring ultimo mars 2017:

Tidsfrister kommuneplan tekstdel	
13.-15. sept	RLG, LLU, TNU og FS gir føringer for administrasjonens planarbeid
sept - okt.	Adm gjennomgang av plan, og prosess rundt fokustema
01.okt	Konsulent starter arbeidet
15.okt	Frist for innspill fra innbyggere, grunneiere og andre til arealdelen
Okt-nov	Eventuelt temamøte(r) for aktuelle fokusområder (næring, kultur, folkehelse m.fl.)
01.nov	Første tekstutkast klart
Nov	Politisk gjennomgang av første utkast (LLU, TNU og FS)
01.des	Kartlegging ferdig (friluftsområder, barnetråkk, overvann, frafall fra vgs)

01.des	Første arealutkast fra konsulent, gjennomgang i TNU
des eller jan	Gjennomgang i regionalt planmøte
jan	Politisk gjennomgang av andre tekstutkast
15.jan	Politisk gjennomgang av andre utkast fra konsulent (areal) i TNU
01.feb	Konsekvensutredning og ROS-analyse ferdig
Feb	Ferdigstilling av tekst og kart
Ultimo mars 2017	**Planforslag ut på høring**
Juni 2017	Vedtatt plan

Forkortelser: RLG=Rådmannens ledergruppe, LLU=Livsløpsutvalget, TNU=Teknikk- og naturutvalget, FS=Formannskapet, ROS= risiko- og sårbarhetsanalyse

Vurdering
Forslag til planstrategi ble sendt på høring med spørsmål om temaet folkehelse skal tas opp i en egen kommunedelplan. På grunnlag av innspill fra Østfold fylkeskommune og Østfoldhelsa, samt drøftinger i administrasjonen anbefaler rådmannen at folkehelsedrøftingene legges til kommuneplanarbeidet. Folkehelse bør gjøres til en overordnet strategi for kommunens samfunnsutvikling og i kommuneplanen. Det meste av kommunens arbeid påvirker folkehelsa: gode boligområder, lav arbeidsledighet, kulturarbeid, inkludering av innflyttere osv. Bedre folkehelse er positivt for innbyggerne og for kommunens økonomi ved at innbyggerne er friske lengre, kan delta i samfunnsaktiviter osv. Trøgstad kommune er godt i gang med folkehelsearbeidet gjennom blant annet arbeid med gode boligområder, trafikksikkerhet og kulturarbeid og flere prosjekter, som Helsefremmende lokalsamfunn, skoler og barnehager.

Et av fokustemaene i planprogrammet er integrering av innflyttere, både norske, arbeidsinnvandrere og flyktninger. Disse bør derfor nevnes spesielt under overskriften Medvirkning, som grupper som involveres i kommuneplanarbeidet.

Kommunen har i siste planperiode opprettet et planregister med reguleringsplaner som hovedgruppe av planer. Flere av planene er gamle og kan ha utspilt sin rolle som styrende for utviklingen i et område. Det bør vurderes om noen av disse kan oppheves. Det kan i så fall bli aktuelt å overføre enkelte av planbestemmelsene til kommuneplanens arealdel, f.eks regler rundt tilbygg etc.

Kommunen er i gang med et planarbeid for Vold i nære relasjoner. Planprogrammet er vedtatt. Når dette temaet nå skal løftes inn i kommuneplanprosessen for å rasjonalisere planarbeidet, bør temaet legges innunder folkehelse. Det vil likevel bli laget en separat handlingsplan for å hindre Vold i nære relasjoner.

Rådmannens foreslår at hovedpunktene i tidsplanen vist i tabellform over, legges inn i planprogrammet.

Sammendrag av innspill med rådmannens kommentarer

Nr	Fra og innhold i hovedpunkter	Kommentar
1	**Mattilsynet** 1. Er opptatt av at det ikke etableres aktiviteter som kan forurense eller på annen måte ødelegge drikkevannsressursene (også reserve- og nødvannskilder), på kort og lang sikt. Arealdisponering,	1. Trøgstad kommune har grunnvann fra Sandstangen som hovedvannkilde, med overflatevann fra Øyeren som reservevannkilde. Det bør vurderes en hensynssone for drikkevann rundt brønner på Sandstangen med tilhørende planbestemmelse.

	hensynssoner og planbestemmelser i kommuneplanen må ivareta dette hensynet. 2. For å nå målene i "Nasjonale mål for vann og helse" skal det etableres felles vannforsyning (og avløp) for alle bolig- og/eller hyttefelt for flere enn 20 hus/hytter. Disse skal i hovedsak eies av kommunen.	2. For alle boligfelt med mer enn 20 boliger er det felles drikkevannsanlegg og felles avløpsanlegg. For kommunens rundt 420 hytter er det i ulik grad vannforsyning og avløp. Kommunen må vurdere hvordan søknader om oppgradering av hytter skal behandles, også for tema vann og avløp.
2	**Statens vegvesen** 1. Kommunen bør vurdere om avgrensningen mellom fireårig strategi og program for 12-årig plan er klar nok, særlig med hensyn på krav til medvirkning. 2. SVV savner presisering av hvilke alternativer som vil vurderes. 3. SVV savner presisering av hvordan Trøgstad vurderer å følge opp nasjonale forventninger om arealeffektivisering og overgang til gang, sykkel og kollektiv. 4. De mener det er positivt at kommunen ser det som fordel at bedrifter legges på egnede arealer i tilknytning til tettsteder. 5. Behovet for nye arealer til boligformål bør vurderes nøye ut fra tilgjengelige arealer på lang sikt, samt eksisterende infrastruktur og innbyggernes mulighet til å gå/sykle til daglige gjøremål. 6. SVV ber om at tekstlige omtalen av KVU-arbeidet rettes opp til at det var Samferdselsdepartementet som ikke prioriterte dette arbeidet i bestillingen av KVU-arbeid i inneværende periode. 7. Uavhengig av en KVU, vurderes mindre forsterknings- og utredningstiltak på rv 22 nord for Skjønhaug i kommende handlingsprogramperiode. På sikt vil også ytterligere utbedringer av tverrforbindelsen være aktuelt. 8. Det er positivt at det legges opp til utarbeidelse av handlingsprogram for trafikksikkerhet. Det er viktig at folkehelse, fysisk aktivitet og trafikksikkerhet sees i sammenheng. 9. Det er positivt at Trøgstad vil rullere sin beredskapsplan i inneværende	1. Dette er beskrevet i innledningen, men planhorisonten til kommuneplanens planprogram (2017-2029) kan gjerne synes i tittelen på framsida. 2. Kommunen har ikke kommet langt nok i planarbeidet til at det er mulig å peke på alternativer. 3. De nasjonale forventningene til arealeffektivisering og overgang til gang, sykkel og kollektiv vil bli ivaretatt i det videre kommuneplanarbeidet under temaene folkehelse, klima, kollektivtilbud, vei og arealbruk (sentrum, boliger, næring mm) 4. Tas til orientering. 5. Dette vil bli vurdert i arbeidet med arealdelen. 6. Avsnittet om vei s 18 rettes til «….utsatt av Samferdselsdepartementet» 7. Dette er positivt, men enkelte småtiltak må ikke bli en hvilepute så det ikke gjøres avklaringer på KVU-nivå. 8. Kommunen er opptatt av denne sammenhengen og tar tak i dette både i kommuneplanen og prosjektet Helsefremmende lokalsamfunn. 9. Tas til etterretning.

	kommunestyreperiode, og gjensidig informering og analyse av risiko og sårbarhet for vegnettet er viktig som plangrunnlag.	
3	**Østfold fylkeskommune (ØFK)** – foreløpig administrativ uttalelse som skal behandles i fylkesutvalget 15. september 2016 1. Østfold fylkeskommune ser det som en styrke at kommunen rasjonaliserer plansystemet ved å slå flere planer sammen og ved å ha en tydelig kopling mellom mål, strategier, tiltak og økonomiplanarbeidet. 2. Det er viktig at Trøgstad kommune legger opp til at folkehelseperspektiv ligger til grunn i de planer og tjenester kommunen har ansvar for. 3. Østfold fylkeskommune vil anbefale at folkehelsedrøftingene legges inn i kommuneplanen slik det står på s 16, fremfor i en kommunedelplan for helse, for å ivareta det tverrfaglige perspektivet («helse i alt»). 4. Østfold fylkeskommune vil påpeke at kompetanse, arbeid og god folkehelse henger tett sammen. Fullført utdanning og gode muligheter for livslang læring er viktig, også for å utjevne sosiale forskjeller. Dette må jobbes på oppvekstområdet, allerede fra barnehagen av. 5. Trøgstad kommune kan godt bli enda tydeligere på hvilke folkehelseutfordringer det skal jobbes med og på hvilken måte. Det oppfordres til drøfting av kommunens strategiske valg på bakgrunn av utfordringene som framkommer blant annet i helseoversikten. 6. ØFK understreker viktigheten av at kommunen legger til rette for involvering og medvirkning for innbyggerne og frivilligheten, for å gjøre folkehelsearbeidet treffsikkert og gi innbyggerne eierskap. Kommunen bør vurdere om det er	1. Tas til orientering 2. For å sette trykk bak gjennomføring av folkehelsetenking i alt kommunens arbeid, foreslår rådmannen at folkehelse gjøres til en overordnet føring i kommuneplanen og at dette omtales i planprogrammet. 3. Mål og strategier for folkehelse vil bli utformet i kommuneplanprosessen og vil bygge på planprogrammet som ble vedtatt som oppstart på en separat folkehelseplan i 2014 og kommunens oversiktsdokument med folkehelsestatistikk. 4. Mål og strategier for oppvekstområdet vil bli gjennomgått med tanke på folkehelse, tidlig innsats og kompetansemålene i fylkesdelplanen for kompetanse. 5. Med bakgrunn i det som fremkommer i fokehelseprofilen og annen tilgjengelig statistikk vil utjevning av sosial ulikhet i helse være en hovedutfordring som Trøgstad kommune ønsker å ta tak i. Gjennom prosjektet Helsefremmende lokalsamfunn ønsker man å sette fokus på samarbeid med frivilligheten, inkludering og skape gode sosiale møteplasser. Barn og unge er et satsningsområde i Trøgstad og tidlig innsats og helsefremmende barnehager og skoler er metoder som benyttes i det forebyggende arbeidet. Kommunen ønsker også i større grad gjennom medvirkning og kvalitative undersøkelser få bedre kunnskap om det som hemmer og fremmer helsen i lokalbefolkningen. 6. Relevante grupper vil bli invitert inn i planprosessen for de ulike temaene og det vil være et eller flere generelle infomøter om kommuneplanen. Kommunen skal ha spesielt fokus på integrering av innflyttere generelt og

	behov for å legge til rette for involvering av særlige grupper, eksempelvis innvandrere, siden kommune beskriver at de er avhengige av arbeidsinnvandring for å holde befolkningsveksten oppe. Sammenhengen mellom arbeidsinnvandring, tilgang på arbeid og god integrering blir viktige i samfunnsdelen. 7. All dyrket mark er viktig både for matproduksjon, biologisk mangfold, kulturlandskap, rekreasjon, friluftsliv osv. Kommunen bør ha fokus på de andre årsakene til å jordvern i tillegg til matkornproduksjon. 8. ØFK anbefaler kommunen å ha dialog med NVE om klimatilpasning. 9. Klima Østfold-samarbeidet planlegger felles prosess om rullering av energi- og klimaplaner i 2018. Trøgstad kommune kan velge å kople seg på dette arbeidet. 10. Det bør drøftes hvordan kommunen kan samarbeide på tvers av kommunegrensene for å sikre seg arbeidsplassvekst. 11. ØFK ber kommunen vurdere om næringsutvikling i Skjønhaug kan være del av alternativvurdering i kommuneplanarbeidet. Hvilke næringer skal det legges til rette for og hvor? Hva skal kommunen satse på? Hvordan kan næringsutvikling bidra til kompetanseløft og til lokale arbeidsplasser som også sikrer tilgang til arbeid for arbeidsinnvandrere? 12. De er flott at kommunen prioriterer å få på plass en kulturminneplan. Fylkesrådmannen legger vekt at kulturminner/kulturmiljøer må bli godt synliggjort i planen og dette må framkomme av planprogrammet. 13. Kulturminnene, kulturmiljøene og kulturlandskapet er av de viktigste elementene som gjør regionen interessant og opplevelsesrik som bo- og rekreasjonsområde og positivt for grønnstruktur,	innflyttere med utenlandsk bakgrunn spesielt, i kommuneplanen. Det er naturlig å henvende seg til denne gruppen for å få råd i løpet av planprosessen. Det foreslås at innflyttere og innvandrere nevnes som grupper som bør kontaktes under overskriften Medvirkning på s 22. 7. Tas til orientering 8. NVE vil bli kontaktet i arbeidet med overvannsanalyse og mål/strategier for klimatilpassing for øvrig. 9. Forrige klima- og energiplan for Indre Østfold var for altomfattende og derfor vanskelig å styre etter. Trøgstad kommune har nå generelt valgt å redusere antall kommunedelplaner for å redusere arbeidsmengden og bedre samordningen mellom mål og strategier for de forskjellige temaene. Det bør derfor vurderes om kommunen skal delta i det felles planarbeidet når en ser opplegget for planarbeidet. 10. Trøgstad kommune har utarbeidet en felles kommunedelplan med Eidsberg kommune, der næringsområder er plassert på tvers av kommunegrensa. 11. Siden det ikke skal lages en egen plan for næringsutvikling, men at temaet i stedet vil bli drøftet mer grundig i kommuneplanarbeidet, vil det være en egen prosess med involvering av næringslivet for å komme fram til mål og strategier. Spørsmålene i punkt 11 vil bli tatt opp i denne prosessen. 12. Tas til etterretning. 13. Kulturminner er tatt hensyn til i kart, planbestemmelser og retningslinjer i arealdelen, men det er ikke utformet mål og strategier for temaet. Dette bør gjøres. Siden kulturminneplanen ikke er ferdig, vil kommuneplanens mål og strategier for kulturminner og kulturmiljøer bli førende for denne. Siden det ikke fins mål og strategier for kulturminnearbeidet i gjeldende kommuneplan, vil dette blir nybrottsarbeid. Kulturminner bør derfor gjøres til fokusområde i kommuneplanen og settes opp i lista

	folkehelse og lokal forankring. Temaet må inngå i samfunns- og arealdelen. 14. Det må utarbeides gode retningslinjer og gode avgrensninger for hensynssonene som ivaretar kulturminneinteressene. Eksempelvis kan det ikke bygges spredt eller oppføres dominerende landbruksbygg i slike soner. Bruk av hensynssone landskap bør også vurderes brukt. Kulturminner og kulturlandskap som blir prioritert i ny kulturminneplan må gjenspeiles som hensynssone kulturmiljø. Det er gjennom kommuneplanens arealdel at intensjonene rundt kulturminnevern i kulturminneplanen iverksettes. 15. Det tilrås at alle automatisk fredete kulturminner skal markeres med rune-R på kommuneplankartet. Større felt (lesbare på plankartet) bør få hensynssone H 730. Fredete bygninger/anlegg skal markeres med FKM på kartet. 16. Det må tas inn som eget punkt at ØFKs rutiner for dispensasjonssaker skal følges. 17. Det er viktig at den regionale kulturminnepolitikken fra Kulturminneplan for Østfold 2010-2022 følges opp i kommunale planer. Samtidig er det viktig at kommunens egne registreringer og vurderinger av kulturminner inkluderes i arealplanen. 18. ØFK spiller inn at næringsutvikling i LNF-områdene, som går ut over det som regnes inn under landbruksbegrepet, ikke er ønskelig ut fra et areal- og transportperspektiv. Kommunen oppfordres til å være kreativ til å legge til rette for mindre bedrifter i mer sentrale næringsområder. 19. ØFK ber kommunen vurdere også andre typer boliger, som er realiserbare og bidrar til større variasjon, når det er en utfordring med kostnader til store leilighetsbygg. I lys av at det åpnes	på s 21. Kulturminnenes rolle for lokalmiljøet, friluftsliv og folkehelse generelt bør poengteres. 14. Innspillet vil bli vurdert i det videre kommuneplanarbeidet. 15. Automatisk fredete kulturminner er markert med rune-R i dagens kart. Behovet for hensynssone for et område med flere slike vil bli vurdert. 16. Bakerst i arealdelen, etter planbestemmelser og retningslinjer, er det en ramme med informasjon om vesentlige bestemmelser i øvrig lovverk. Dispensasjonsrutinene til ØFK kan omtales her. 17. Dette vil bli fulgt opp så langt det passer. 18. Dette er et tema som vil bli tatt opp i arbeidet med arealplanen. 19. Ulike boligtyper vil bli vurdert. Det samme vil områder for boligbygging på Havnås. Kommunen hører gjerne ØFKs tanker om dette. 20. Tas til etterretning 21. Det bør tas en gjennomgang av de gamle reguleringsplanene for å se om noen av disse ikke lenger fyller noen funksjon og dermed kan oppheves. Gjennomgang av reguleringsplaner skal varsles i planstrategien. Det foreslås derfor at det føyes til en setning i 4 avsnitt under overskriften Reguleringsplaner s 23 at *Det kan være aktuelt å oppheve eldre reguleringsplaner som ikke lenger fyller noen funksjon.* 22. Trøgstad kommune er opptatt av samarbeid med nabokommuner der det er naturlig og effektivt. Kommunen har felles kommunedelplan med Eidsberg for Slitu-Brennemoen og samarbeider nå med Eidsberg kommune om områdereguleringsplan Mona vest og snart Mona øst. Det er varslet mulig samarbeid om klima- og energiplaner gjennom Klima Østfold og kommunene er i gang med en strategisk næringsplan for Indre Østfold. For øvrig er det ingen områder som peker seg ut for samarbeid nå, men det vil bli vurdert dersom det kommer spørsmål om

	for vedlikeholdsutbygging på Havnås, ønsker ØFK være med å drøfte alternative løsninger for fremtidig boligutvikling her. 20. ØFK kan være med å drøfte kommunens behov for å vurdere områdeavgrensningene for spredtsonene og reglene for tomtestørrelse. 21. ØFK oppfordrer kommunen å gjennomgå eldre reguleringsplaner for å vurdere oppheving av eldre planer som har utspilt sin rolle. 22. Kommunen bør vurdere for hvilke tema/områder det er nødvendig med plansamarbeid på tvers av kommunegrensene, uavhengig av kommunesammenslåing.	dette. For enkelte tema er det naturlig å se på nabokommunenes strategier eller bestemmelser, f.eks for fritidsbebyggelse langs Øyeren, for om mulig å legge seg på lik linje med disse.
4	**Østfoldhelsa** – foreløpig uttalelse fra styreleder. Behandles i styremøte i Østfoldhelsa 7. september. Østfoldhelsa har mange innspill felles med Østfold fylkeskommune. Disse kommenteres ikke på nytt her, men det vises til punktene 2-5 i sammendraget og vurdering av ØFKs uttalelse. 1. På et generelt grunnlag anbefaler Østfoldhelsa kommunen å vurdere om nettverks- og partnerskapsstrategier viktige for å fremme folkehelsen, inkludere nye befolkningsgrupper, redusere sosiale ulikheter og styrke frivilligheten. De anbefaler kommunen å vurdere om dette er godt nok ivaretatt i kommunens arbeidsgiverstrategier. 2. For øvrig framheves Trøgstads innsats gjennom deltakelse i folkehelseprosjekter som Helsefremmende lokalsamfunn, Helsefremmende skoler og barnehager og Kartlegging av universell utforming.	1. Dette vil bli vurdert i kommuneplanarbeidet med folkehelse 2. Tas til orientering
5	**Fylkesmannen i Østfold** 1. FMØs generelle råd er å la planer få «virke» noen år før kommunen igjen bruker krefter på å revidere og lage nye. Kanskje bør fokus rettes mot neste planfase med handlingsprogrammer og selve	1. Tas til etterretning 2. Se punkt 9 i kommentarer til ØFK om klima- og energiplan. Strategier for integrering vil bli lagt i kommuneplanen. For beredskap og sikkerhet er det foreslått planarbeid 2016 og 17, men også her vil

	gjennomføringen. 2. På generelt grunnlag vil vi påpeke at mange kommuner i Østfold nå har klima- og energiplaner som er gamle og modne for revisjon. FMØ ønsker også fokus på beredskap og samfunnssikkerhet og planer for integrering av flyktninger og innvandrere. 3. Samfunnsdelen skal ha en arealstrategi som skal gi overordnete signaler og et grunnlag for om det er nødvendig å rullere arealdelen og andre delplaner for areal. Arealdelen bør altså rulleres litt etter samfunnsdelen. 4. FMØ viser til de nasjonale forventninger og poengterer at det er kompakt by- og tettstedsutvikling og redusert transportbehov som er viktig nå. Konsekvensen er tettere bebyggelse, transformasjon og høyere utnyttelse av alle byggeområder. Om nye områder skal tas inn, bør andre tas ut, særlig for arealer med dyrka mark. 5. Trøgstads planstrategi er oversiktlig og holder seg på et overordnet nivå, og en videreføring av gjeldende kommuneplan bør gi det nødvendige handlingsrommet. 6. Trøgstad kommune er en viktig landbrukskommune og må vektlegge både jordvern og økt matproduksjon. FMØ forutsetter at landbruksforvaltningen er sentral bidragsyter i dette arbeidet. 7. Kommunen har en viktig rolle som lokal beredskapsmyndighett og samfunnsutvikler for trygge og robuste lokalsamfunn. Vi foreslår at kommunen legger alle føringer som har betydning for samfunnssikkerhet og beredskap i planprosessene under et felles punkt for å synliggjøre dette. Planstrategien bør gi klare føringer for at dette temaet behandles i kommuneplan og øvrige planer, og at strategiene bygger på kunnskap om risiko og fare. 8. Fylkesmannen registrerer positivt at	overordnete mål legges i kommuneplanen. 3. I den mer detaljerte framdriftsplanen vist i dette saksfremlegget går det fram at arbeidet med samfunnsdelen vil komme noe før arealdelen, slik at arealstrategien i samfunnsdelen legger føringer for arealdelen. 4. Trøgstad kommune vil jobbe med fortetting og klimavennlig utbygging, men må samtidig ta hensyn til at etterspørselen etter boliger er lavere i Trøgstad og at det er ønsker om en viss befolkningsvekst. Kommunen er svært forsiktig med å bruke dyrka eller dyrkbar mark til utbygging. 5. Tas til orientering 6. Jordvernet står sterkt i Trøgstad kommune og landbruksforvaltningen deltar i planprosessen. 7. Dette vil bli fulgt opp i planarbeidet. 8. Tas til etterretning 9. Tas til etterretning

	folkehelse er ansvarsforankret i kommunens øverste ledelse, at kommunen samler inn løpende informasjon, at ansvarsfordeling er klar og at folkehelsearbeidet styres gjennom kommuneplanen, handlingsplan m budsjett og virksomhetsplaner. FMØ har forståelse for at folkehelseføringene vurderes å bli lagt inn i kommuneplanen, og det er positivt at kommunen vil utarbeide handlingsprogram for blant annet folkehelse, fysisk aktivitet, trafikksikkerhet og SLT. 9. Ved siden av å etterleve barnekonvensjonen (ref Sjumilssteget), er et nasjonalt mål at flere skal lykkes i skolen, fullføre videregående opplæring og få varig tilknytning til arbeidslivet.	

Vedlegg:

KPS 2016 høringsforslag

Høring på kommunal planstrategi med planprogram for kommuneplanen 2017-2029

Trøgstad kommune - kommunal planstrategi med planprogram 2015 2019 - Uttalelse

Høringsuttalelse Kommunal planstrategi med planprogram for kommuneplanen 2017-2029 - Trøgstad kommune

Innspill til planstrategi Trøgstad 2016-2019- og høring av planprogram for kommuneplan

Innspill til planstrategiarbeidet 2016-2019 - høringsuttalelse fra styreleder i Østfoldhelsa

Saksframlegg

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Else Berit Baccouche	FE - 129, FA - A71	15/1906

Helsefremmende lokalsamfunn

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
42/16	Teknikk- og naturutvalget	PS	13.09.2016
33/16	Livsløpsutvalget	PS	13.09.2016
52/16	Formannskapet	PS	15.09.2016
72/16	Kommunestyret	PS	20.09.2016

Rådmannens innstilling:

Saken tas til orientering. Trøgstad kommune deltar i prosjektet «Helsefremmende lokalsamfunn».

Saksopplysninger:

Bakgrunn

Trøgstad kommune har et overordnet folkehelsefokus og lokalmiljøet blir i stadig sterkere grad oppfattet som stedet for helsefremmende og forebyggende arbeid. Det sies at summen av samfunnets påvirkningsfaktorer møtes i nærmiljøet.

Trøgstad kommune fikk høsten 2015 bevilget 1,2 millioner etter felles søknad til Helsedirektoratet fra Østfold Fylkeskommune og kommunene Marker, Sarpsborg, Fredrikstad. Prosjektet «Helsefremmende lokalsamfunn er 3-årig.

Kommunene skal utvikle kunnskap og eksempler på hvordan nærmiljø- og lokalsamfunnskvaliteter kan ivaretas i oversikts- og planarbeidet. Folkehelselovens §5c viser til kommunens ansvar for kunnskap om «faktorer og utviklingstrekk i miljø og lokalsamfunn som kan ha innvirkning på befolkningens helse». For å oppnå dette er det avgjørende at lokalbefolkningen medvirker og får styrket sin innflytelse i oversiktsarbeidet.

Saksutredning

Trøgstad kommune har en målsetning om at alle som bor i Trøgstad skal oppleve god livskvalitet. Livskvalitet dreier seg om de aspektene ved livet som kan betegnes som mål i seg selv, altså det som virkelig betyr noe for oss. Det skal legges til rette for at Trøgstads innbyggere kan leve gode liv, og folkehelsearbeidet i kommunen skal bidra til dette på en rettferdig og bærekraftig måte. Et langsiktig mål er å redusere sosiale helseforskjeller og fremme livskvalitet for alle.

For å få bedre kunnskap om hva som fremmer befolkningens helse i lokalsamfunnet har følgende mål blitt satt for prosjektet i Trøgstad kommune:

1. **Fremme trivsel og livskvalitet.** Trøgstad kommune skal videreutvikle gode

samarbeidsarenaer og organisatoriske løsninger med frivillige lag og foreninger. Det er i tillegg ønskelig å etablere nye, samt videreføre allerede eksisterende sosiale møteplasser som et ledd i arbeidet med å fremme trivsel.

2. **Innbyggernes opplevde behov og ressurser skal i større grad settes i sentrum for samfunnsutvikling**. Dette skal vi oppnå gjennom utvikling av gode arenaer og prosesser for medvirkning.
3. **Bedre kunnskap om hva som fremmer helse og livskvalitet i befolkningen.** Kommunens oversiktsdokument og planverk skal i større grad enn i dag bygge på kvalitative data for å speile reelle behov i befolkningen.

Samarbeid med frivilligheten
Trøgstad har stor bredde og høy aktivitet i frivillige lag og foreninger. I mange sammenhenger er dugnadsånden stor og det utvises et sterkt ønske om å bidra i lokalsamfunnet. Dette engasjementet er svært viktig for nærmiljøet og folkehelsa. Frivillighet skaper glede, trivsel, tilhørighet, og fremmer helse og demokrati. Muligheten til å delta i frivillig arbeid i lag og organisasjoner og sosiale møteplasser er to svært viktige fremmere for folkehelse.
Samarbeidet med frivilligheten gjennom prosjektperioden skal også bidra til inkludering av innflyttere samt å sikre videre frivillig engasjement i kommunen.

Medvirkning
Medvirkning er et av de grunnleggende prinsippene i folkehelseloven. Innbyggere som opplever å ha en reel stemme inn i beslutninger som berører dem kan få et sterkere eierforhold til det kommunale planarbeidet. Deltakelse i seg selv er viktig i et helseperspektiv, det kan gi en opplevelse av myndiggjøring samt at ens meninger og synspunkter kan være av interesse også for andre. I prosjektet er det ønskelig å fremme medvirkning, gjennom ta i bruk metoder som i større grad bidrar til at innbyggerne blir hørt i kommuneplanarbeidet og i saker som angår dem, eksempelvis gjennom barnetråkk og dybdeintervjuer. Det vil være spesielt viktig å få tak i stemmene som vanligvis ikke høres.

Oversiktsdokument
Trøgstad kommune utarbeidet i 2015 en befolkningsoversikt som viser helsetilstand og påvirkningsfaktorer. Dokumentet viser til mye gode målinger og statistikk, men har mindre informasjon om innbyggernes egenopplevde livskvalitet og hvilke ressurser kommunen har knyttet til å fremme folkehelsa. Tilgjengelig statistikk som f.eks folkehelseprofilen legger stor vekt på helserelaterte data og mindre vekt på påvirkningsfaktorer og helsefremming. Målene satt for prosjektet tar derfor utgangspunkt i nettopp dette.
Trøgstad kommunes folkehelseprofil viser en del utfordringer som ikke alle nødvendigvis kjenner seg igjen i. Prosjektets mål er å finne de positive faktorene i Trøgstad-samfunnet, det som fremmer helse. Arbeidet gjøres gjennom innbyggernes medvirkning, samarbeid med frivilligheten og kvalitative undersøkelser. Tverrfaglig samarbeid internt i kommunen vil også stå sentralt i dette arbeidet.

<u>Vurdering</u>
Rådmannen anser prosjektet som en forsterkning av kommunens folkehelsearbeid og prosjektets målsetning stemmer godt overens med Trøgstads kommunes satsningsområder. Prosjektet vil kunne gi viktig kunnskap om innbyggernes opplevde helse, styrke samarbeidet med frivilligheten samt bidra til økt medvirkning i planprosesser. Etter prosjektperiodens slutt skal kunnskapen, metodene og verktøyene som er utviklet videreføres og tas i bruk i kommunen.

Vedlegg:
Prosjektbeskrivelse - Helsefremmende lokalsamfunn. Trøgstad kommune

Saksframlegg

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Dag Arne Lier	FA - K49	16/48

Endring i kostnadene knyttet til arbeid med fallvilt i kommunen

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
46/16	Teknikk- og naturutvalget	PS	13.09.2016
53/16	Formannskapet	PS	15.09.2016
73/16	Kommunestyret	PS	20.09.2016

Rådmannens innstilling:

1. Saken tas til orientering

Bakgrunn:
Kommunene er etter § 29 i Viltloven pålagt å ha en tjeneste som ivaretar ettersøk etter skadet/dødt vilt langs vei, og sørger for avliving av andre hjorteviltdyr som lider av sykdom eller ved evt. skadeskyting under jaktutøvelse. Disse oppgavene faller inn under begrepet fallviltarbeid og ligger delegert til viltnemnda som har ansvaret for at oppgavene blir utført. Fallviltarbeidet har i ca 30 år fram til 2016 vært utført at en svært aktiv og dyktig leder av viltnemnda. Kun ved enkelthendelser har andre utført oppdrag med fallviltarbeid. Dette oppdraget har kostet kommunen ca kr 35.000 pr år.

Saksopplysninger:
I løpet av de siste 30 årene har det stadig blitt strengere krav knyttet til fallviltarbeidet. Det foreligger både formelle krav som;
• Godkjent ettersøkshund. § 23 i Viltloven

• Fase 1 og 2 kurs for ettersøk. § 29 i Viltloven

• Kurs vedr. arbeid langs trafikkert vei. Etter Statens vegvesene (SVV) handbok N301, Arbeid på og ved vei.

I tillegg er det også krav om:

• bruk av godkjent bekledning

• det skrives og godkjennes HMS papirer for hvert oppdrag

• utarbeides arbeidsinstrukser

• rapportering for hver utrykning med hensyn til dokumentasjon

• godkjent skiltplan

Disse punktene er etter vegloven, skiltforskriften og arbeidsmiljøloven. Beskrivelsen finnes i Statens vegvesens håndbok N301 Arbeid på og ved veg.

Kommunens tidligere praksis oppfyller ikke dagens krav. I forbindelse med ny viltnemnd fra 2016 ser man behov for å innføre nye rutiner for å oppfylle dagens retningslinjer. Det er ønskelig at arbeidet med fallvilt knyttes opp mot en vaktordning hvor flere personer inngår. Slik det også praktiseres i andre kommuner. Det godtgjøres for vaktordningen samt for utrykning med en timesats og overtidsbetaling etter kommunalt regelverk. Personene som utfører arbeidet bør ha et ansettelsesforhold i kommunen, slik at de kommer innunder forsikringsordningen som offentlige tjenestepersonell har.Dette fordi blant annet arbeid etter skadet dyr langs vei er risikofylt og kan medføre nye ulykker.
Nye rutiner vil medføre økte kostnader for kommunen. Ansettelse av personell, vaktelefon, bekledning, kurs og utstyr. Kostnadene til fallviltarbeid har ligget på rundt kr 35.000 pr år i Trøgstad kommune. Årlig kostnad med ny ordning anslås til ca kr 150.000.

Hjortevilt som avlives kan selges til lokale oppkjøpere. Inntektene fra salget går tilbake til kommunens viltfond. Slikt salg utgjør ca kr 10.000 pr år. Det er elg og hjort som har vært solgt. Påkjørte rådyr er i hovedsak ikke omsettelig da det i stor grad er uegnet som mat.

I tillegg krever kommunen inn fellingsavgift på elg og hjort. Disse inntektene kan gå til dekning av kommuenes fallviltarbeid. Inntektsnivået derfra varierer stort fra ca 90 fellingsretter på elg i 2013 til vi i 2015 kun felte 55 dyr. Avgiften er forskjellig på kalv og voksne dyr. Snitt fellingavgift er ca 400,- pr dyr. Avgiftsnivået for fellingsavgift fastsettes årlig av Miljødirektoratet. Fellingsavgift kreves også inn for felte hjort. Antall fellingstillatelser for hjort er fem stk pr år.

Inntektene blir ført inn på viltfondet. Viltfondet brukes også til å dekke kostnader knyttet til drift av Trøgstad elgforvaltningsområde. Dette arbeidet støttes med kr. 2.000,- årlig. Viltfondet har tidligere år også blitt benyttet for tiltak for å redusere antall viltpåkjørsler. Dette har vært støtteforing for å minske hjorteviltrekk over vei i snørike vintre.

Konklusjon:
Det er viktig at Trøgstad kommune følger de retningslinjer som gjelder for fallviltarbeidet og at de som utfører arbeidet har nødvendig sikkerhet i sitt arbeid. De nye retningslinjene medfører en vesentlig økning i kostnader. Rådmannen vil se nærmere på ulike løsninger som kan imøtekomme kravene, gjerne i samarbeid med nabokommuner. De økte kostnadene knyttet til fallviltordningen er ikke tatt med i årets budsjett og vil i år dekkes av viltfondet for 2016. Framtidige økte kostnader vil inngå som en del av den ordinære budsjettprosessen for 2017.

Saksframlegg

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Hans Gunnar Raknerud	FA - K45, TI - &00	16/359

Fastsettelse av lokal forskrift om adgang til jakt på bever i Trøgstad kommune- sluttbehandling

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
48/16	Teknikk- og naturutvalget	PS	13.09.2016
74/16	Kommunestyret	PS	20.09.2016

Rådmannens innstilling:

Med hjemmel i LOV-1981-05-29-38-§ 16 og § 18, LOV-2009-06-19-100-§ 16, FOR-2002-03-22-314-§ 4 og § 5 åpnes det for adgang til jakt etter bever i Trøgstad kommune. Ny forskrift kunngjøres og sendes Norsk Lovtidend.

Forskriften lyder:

1. Det er adgang for jakt etter bever i Trøgstad kommune
2. Minstearealet for godkjenning av vald og fellingstillatelse settes til 2000 landmeter
3. Denne forskriften trer i kraft straks.

Sammendrag:

Som et ledd i styrkingen av lokale myndigheters selvstyre i viltforvaltningen, har kommunen fått myndighet til å fastsette forskrifter på noen områder. Det gjelder blant annet adgang til jakt på bever hjemlet i forskrift 22. mars 2002 nr. 314 om forvaltning av hjortevilt og bever.

I Trøgstad kommune foreslås det nå jakt på bever som ny art.

Saksopplysninger:

Lovgrunnlaget

Bever forvaltes i dag etter forskrift 22. mars 2002 nr. 314 om hjortevilt og bever. Forskriften omhandler i dag kun bever, da hjorteviltet nå er regulert i ny forskrift 10. februar 2012 nr. 134 om forvaltning av hjortevilt.

Etter gjeldende forskrift fra 2002 kan den enkelte kommune åpne for jakt på bever, etter en vurdering av artens bestandsutvikling og den skade som bestanden volder. Jaktutøvelsen administreres etter samme modell som for hjortevilt, med kommunal tildeling av fellingstillatelser til

godkjente vald.

Når det åpnes for jakt på en ny art skal kommunen fastsette ny forskrift som kunngjøres og sendes Norsk Lovtidend. Kommunen må påse at saken er tilstrekkelig opplyst før forskrift fastsettes.

Høring
Forslaget til ny forskrift om adgang til jakt etter bever i Trøgstad kommune har på forhånd vært ute på høring etter vedtak i Teknikk- og naturutvalget 26.04.2016. Høringsinstanser har vært Trøgstad Bondelag, Smaalenene Skogeierlag, Båstad GJFF, Trøgstad JFF, Fylkesmannen i Østfold, Østfold fylkeskommune, Askim kommune, Eidsberg kommune, Fet kommune og Aurskog-Høland kommune. Det har kommet en tilbakemelding fra Østfold fylkeskommune.

Fylkeskommunen skriver følgende i e-post datert 1. februar 2016.

Østfold fylkeskommune mener forslaget er i tråd med gjeldene regelverk, og har ingen kommentarer til det utsendte forslaget.

Vurdering:
Bestandsutvikling
Kommunen har i flere år mottatt flere meldinger om at beverbestanden er økende. Sporadiske observasjoner gjøres hvert år flere steder i kommunen. Beverbestanden er trolig i fortsatt vekst, men varierer fra område til område avhengig av mattilgang.

Konflikter
Det er ikke meldt om at beverens aktivitet har medført vesentlig skade hittil, men forvaltning av bever i form av jakt vil ha stor betydning av hensyn til å forebygge skader på skog- og jordbruk. Det vil samtidig øke rekreasjonsverdien i form av jakt og friluftsliv.

Samlet vurdering
Beverbestanden har blitt en naturlig del av faunaen i Trøgstad kommune og bør derfor forvaltes på lik linje med hjortevilt. Åpning for jakt vil ikke true bestanden da fellingstillatelser vil bli tildelt årlig etter fastsettelse av minsteareal. Godkjenning av vald og fastsetting av minsteareal er en forvaltningsmetode som er kjent fra hjortevilt.

Beverbestandens aktivitet kan påføre uheldige konsekvenser for omgivelsene. Bestanden av bever vurderes å være i fortsatt vekst. Med bakgrunn i overnevnte foreslås det derfor en ny forskrift som åpner for jakt på bever i Trøgstad kommune.

Saksframlegg

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Inger-Lise Kåen Haugen	FE - 033	16/1493

Referatsaker

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
75/16	Kommunestyret	PS	20.09.2016

Rådmannens innstilling:

Referatsakene tas til orientering.